

CORREO ARGENTINO
TARIFA REDUCIDA
Concesión 2466

"EL NUEVO PERIODICO"

REDACCION Y ADMINISTRACION: BUENOS AIRES, Lavalle 341, Esqr. 316. 31 - Retiro 5839

Leto I.

BUENOS AIRES, 8. SEPTEMBRA 1934

Štev. 48

NAROČNINA: Za Juž. Ameriko in za celo leto \$ arg. 5.—, za pol leta 2.50. - Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs. LIST IZHAJA OB SOBOTAH

1930
6. septembra
1934

Pred sporazumom med Italijo, Francijo in Malo antanto?

Pred štirimi leti, v ranih jutranjih urah, je oddelek fašističnih milicnikov sprožil svoje puške na Bazoviški planoti pri Trstu; štirje mladeniči, štirje mučeniki primorskih Slovencev so se zgrudili in s svojo vročo krvjo napojili rodno zemljo, ono našo ljubo slovensko zemljičjo, ki so jo tem bolj ljubili, čim bolj jo je teptalo tujčevo kopito.

Iz naročja tlačenega in trpinčnega slovenskega ljudstva so si bili fašistični mogotci izbrali četvero žrtev, da zadostijo svoji krvoločnosti. Proces proti Bidovcu in tovarišem so uprizorili s posebnim pompom. Izredni tribunal se je bil preselil iz Rima v Trst, kjer je začel poslovati 1. septembra. Ze par dni prej se je bilo mesto spremenilo v pravcato vojašnico; milica iz bližnjih in oddaljenih krajev je bila mobilizirana ter je poplavila Trst in okolico; policija je bila pokonci, vojaštvo v pripravljenosti, v pristanišče so privozile vojne ladje; vdolž meje so se ojačile straže, ječe na Primorskem so se prenapolnile.

Vsa znamenja so kazala, da se pripravljajo veliko in kruto izzivanje. In to je tudi bilo.

Proces se je pričel kakor veliko slavje; slavje podivjanca, ki drži žrtev trdno v svojih rokah. Tržaški prefekt, oblečen v paradno uniformo, je vkorakal v sodno dvorano na čelu vojaških in civilnih oblastnikov.

Črnemu tribunalu je predsedoval 33 letni general fašistične milice Cristini, znan že iz procesa proti Vladimiru Gortanu. Vse je bilo skrbno pripravljeno. Fašistični odvetniki, katerim je bila poverjena obramba, so bili dobili od državnega pravdnika natančna navodila, kaj in kako se morajo zadržati obtoženci. Tako je proces potekel v največjem "redu". Odgovori obtožencev so bili nad vse kratki. Sledili so prigovarjenju braniteljev, ki so jim svečano zagotavljali, da bodo samo na tak način ubežali najhujši kazni — smrtni kazni. To pa fašističnih odvetnikov ni zadrževalo, da ne bi v svojih govornih slikali svojih klientov v takšnih barvah, da jih je moral celo Cristini prekiniti ter jih opozoriti, da so branitelji, ne pa tožitelji... Nad vse sramoten je bil nastop odvetnika Zennara; ni ga bilo sram izjaviti v "obrambnem" govoru, da je smrtna kazen za njegova dva klienta nezogibna. — Vkljub temu pa je ta dični mož zahteval za svojo "obrambo" celih 30 tisoč lir! Na očitke nekega belgijskega odvetnika, ki je bil slučajno prisoten pri procesu, je Zennaro skomignil z rameni ter izjavil: "Dobil sem takšen ukaz!"

Proces je bil le komedija, krvava in sadistična komedija; usoda Bidovca in tovarišev je bila zapisana še preden se je v Trstu sestala fašistični tribunal.

Razprave so imele trajati — po prvotnem načrtu — najmanj deset dni; dne 2. septembra pa so prišla nova navodila. V Beogradu se je imela vršiti naslednjo soboto, 6. septembra, slovesna blagoslovitev novih praporov za jugoslovanske polke. To slavje je bilo treba zkasiti. Zato je prišlo iz Rima v Trst povelje, naj se proces konča že v petek, da se bo izvršitev smrtnih obsodb izvršila "pravočasno"...

Slo se je torej za izzivanje ne samo jugoslovanskega naroda v Italiji, marveč tudi onega na drugi strani meje.

Proces se je res končal v petek. Ob 11. uri zvečer je bila razglašena razsodba: Ferdinand Bidovec, Fran Marušič, Zvonimir Miloš in Alojz Valenčič so bili obsojeni na smrt; Alojz Španger na 30 let ječe; Vladimir Štoka na 20 let; Nikolaj Kosmač na 25 let; Andrej Rupel in Lovrenc Čač vsak na 15 let; Ivan O-

Neki veliki novinarski obveščevalni urad, o katerem pravijo, da je z italijansko vlado v dobrih stikih, je objavil v četrtek vest iz Rima, glasom katere sta se Italija in Francija ne le pobotali in sporazumeli glede sile vojnih mornaric obeh držav, marveč sta se v glavnem tudi domenili za tesno sodelovanje v evropski politiki, sodelovanje, pri katerem bi prišla v poštev tudi Mala antanta. "Voj ske teh držav", pravi omenjena vest, "bi štele skupno poldrug milijon mož ter bi odločevale o miru v Evropi".

V koliko odgovarja ta vest resnici, to nam pokaže bodočnost. Znano je, da se je italijanska zunanja politika v zadnjih mesecih popolnoma preokrenila ter da je do tega preokreta prišlo po celi vrsti občutnih neuspahov, ki jih je italijanska di-

plomacija doživela v svojih kombinacijah in eksperimentih z Nemčijo, Bolgarsko in Albanijo, s paktom četvorice, z Mussolinijevim navalom proti Zvezi narodov itd. Vsi italijanski diplomatski manevri nedavne preteklosti so bili usmerjeni proti Franciji in njeni glavni zaveznici — Mali antanti, in vsi so se izjalovili tako, da je Italija zagazila v osamljenost, katere je tem bolj neprijetna za fašistični režim, ki bi pred italijanskim ljudstvom rad paradiral kot eden izmed najbolj odločujočih faktorjev v evropski politiki.

Po lepih uspehih, ki jih je doživel v zadnjih mesecih Barthou, Mussoliniju pač ni preostalo drugega, nego da poslušata stari nasvet: "Fare bella faccia a cattivo gioco"... Začel se je dobrikati vprav tisti latinski "sorelli", ki jo je bil vsa prejšnja leta tako hudo obstreljeval z besedami. Vkljub rezerviranosti obeh vlad so že večkrat prodrle v svetovni tisk vesti, ki so zagotavljale, da se med Parizom in Rimom napeljujejo niti prijateljstva.

Radi povezanosti francoske zunanje politike z ono Male antante, je pa razumljivo, da pelje pot iz Rima v Pariz, in obratno, preko Prage, Bukarešte in Beograda. Pred nedavnim smo imeli priliko obvestiti čitatelje, na podlagi poročil iz domovine, da išče Italija stikov tudi v Beogradu; vprav te dni so listi ponovno pisali, da pojde češkosloveski zunanji minister dr. Beneš v kratkem v Rim, konferirat z Mussolinijem, ter da poj-

Streli, pod katerimi so se 6. septembra zgrudili naši mučeniki, še vedno odmevajo v naših dušah, da si smo v tujini, daleč proč od rodni krajev; krogle, ki so jih zadele, še vedno rijejo in bodo še rile tudi v naših srcih, dokler ne napoči dan, ko se bo krivica strla in bo naš rod spet zagospodoval na svoji zemlji. Ena sama vroča želja je v nas, ko obhajamo novo obletnico Bazovice: da bi ta dan ne bil več daleč!

Trije diktatorji - danes in pred 20 leti

★ ★
Z leve proti desni: Sedanji "Reichsruehrer" Hitler je bil za časa svetovne vojne desetnik — "frajtar". Stalín, ki danes vodi Rusijo, je bil delavec. Mussolini, ki ima danes v rokah Italijo, se je pa ponašal s petelinjem perjem na bersaljerskem klobuku.

★ ★

de tja pozneje tudi Barthou. — Vse to bi kazalo, da se med Italijo ter Francijo in Malo antanto res vršijo pogajanja.

Kar se Češkoslovaške in Romunije tiče, bi sporazum z Italijo ne mogel biti združen z večjimi težkočami. Povsem drugačen je pa položaj Jugoslavije. Prijateljskih oziroma vsaj prijaznih odnošajev med Italijo in Jugoslavijo ne more biti, dokler bo fašizem teptal najbolj elementarne pravice Slovencev in Hrvatov na Primorskem.

Ali se je Italija odločila, da spremeni svojo politiko v Julij-ski krajini ter jo spravi v sklad vsaj z najosnovnejšimi pojmi pravičnosti? Mnogo razlog bi mogli navesti, ki upravičujejo dvom v tem pogledu, vendar pa si ne moremo razlagati, kako bi sicer bil možen tak sporazum, o kakršnem govori zgoraj omenjena vest iz poluradnega italijanskega vira.

Možno bi bilo, da je Francija skušala vplivati v Beogradu, a nemogoče je, da bi se Beograd tem vplivom vdal. Preko jugoslovanske narodne manjšine v Italiji beograjska vlada v pogajanjih z Rimom ne more in ne sme. Preveč je naš narod na Primorskem radi svoje jugoslovanske zavesti že pretrpel in preveč svoje krvi prelil.

Torej?

Tukajšnja "Prensa" je pretekli terek objavila posebno poročilo z Dunaja, ki zagotavlja, da se Jugoslavija v svoji zunanji politiki približuje Nemčiji ter se odmika od Francije. Vest je treba čitati z veliko previdnostjo, saj bi to pomenilo tako velik preokret v jugoslovanski politiki, da je dvom o utemeljenosti takšne trditve več ko upravičen. Vendar pa...

Vendar pa bi bil tak preokret razumljiv, ako bi Francija na vsak način, in ne oziraje se na Jugoslavijo, hotela doseči sporazum z Italijo.

RAZNE VESTI

Boj med Italijani in Nemci se še vedno nadaljuje v listih; kri ne teče, pač pa se v velikih potokih pretaka črnilo. V zadnjem času so Italijani postali tako gostobesedni v polemiki proti nacijevcem, da je nemški minister za propagando — Goebbels — že začel misliti na to, da izžene vse italijanske poročevalce iz Nemčije.

Mandžurski tolovaji so izvršili napad na vlak severne mandž. železnice, ko je vozil v bližini Suhyja. V boju je padlo 13 japonskih potnikov, preko 20 oseb pa je bilo ranjenih. Tolovaji so ugrabili devet oseb, med njimi tri severnoameriške državljane, za katere so zahtevali odkupnino. Neki japonski topničar-ki pa se je posrečilo rešiti ugrabljene potnike.

136 potnikov je utonilo, ko se je pri Antungu v Mandžuriji potopil pretekle dni japonski parnik "Taian Maru". Samo 26 oseb se je rešilo.

V Nemčiji so baje začeli nekoliko popuščati; iz Berlina namreč javljajo, da je bil v Oranienburgu odpravljen koncentracijski tabor ter da je bilo izpuščenih na svobodo 724 socialistov in komunistov, ki so bili tam že dolgo konfinirani.

Na Danskem je vlada razpustila nacionalno socialistično organizacijo, Aretiranih je bilo več nacijevcev, ker so baje pripravljali atentat na parlament.

Ruski letalec Aleksejev je rešil štiri sovjetske učenjake, ki jih je bila zima na Novi Zemlji odrezala od sveta in so dve leti bili brez pomoči.

Romunski zunanji minister Titulescu se je te dni mudil v Parizu, kjer se je sestel s francoskim kolegom Barthouom. Razgovarjala sta sa o političnem položaju.

Zborovanje zastopnikov 210 angleških delavskih zvez se je začelo te dni v Weymouthu, Zborovalci bodo sklepali o načinu, kako naj se izvede akcija, ki naj prisili delodajalce, da pristanejo na 40 urni delovni tednik. Razpravljali pa bodo tudi o socializaciji kovinske industrije ter o boju proti fašistični nevarnosti.

Ruska komisija odličnih kemikov se bavi že dalje časa z vprašanjem proizvajanja sladkorja iz premoga. Po zadnjih poročilih iz Moskve so poizkusi baje končno popolnoma uspeli.

Nova ležišča zlata so baje odkrili na Cabo de Hornos ter na Navarinskih otokih na strajnem jugu chilске republike. Mnogo ekspediciij, ki jih tvorijo ljudje, kateri bi radi kmalu obogateli, je že odpotovalo na otoke.

Te dni so se spet razširile vesti, ki so zagotavljale, da je že vse domenjeno za poroko Otona Habsburškega z italijansko princezino Marijo. V Rimu pa izjavljajo, da o tem ničesar ne vedo.

Izročitev Podržaja, ki je še vedno zaprt na Dunaju, zahtevajo sedaj Združene države. Odgovarjal naj bi pred ameriški sodniki radi dvoženstva. O usodi njegove druge žene Tufversonove ni do sedaj še nič gotovega.

Preko 31 milijonov vreč kave so uničili v Braziliji v času od 1. januarja do 31. avgusta t. l. Tako javljajo iz Ría de Janeiro.

Za zaščito izseljencev

Naši javnosti je pač znano, da se je v Buenos Airesu že dvakrat ustanovil "Jugoslovanski patronat" z namenom, da prevzame zaščito naših izseljencev. Takšne "patronate", ki že mnogo let uspešno delujejo, imajo tu tudi druge izseljenske skupnosti, kakor Italijani, Španci, Nemci itd. Njihova naloga je zaščititi izseljenca, pomagati mu pri iskanju službe, posredovati zanj pri oblastih, pomagati mu v bedi in potrebi. Vrše torej veliko človekoljubno delo, more obroditi uspeh le, ako sli na nesebičnosti in izvira iz požrtvovalnosti ter ljubezni do bližnjega.

Prvi Jugoslovanski patronat smo dobili na pobudo tedanjega tukajšnjega jugoslovanskega ministra dr. Šveglja. Osnovalec je v času, ko se je naša kolonija začela cepiti radi znanih dogodkov, ki so bili v zvezi vprav z omenjenim gospodom, oziroma z njegovim delom. Patronat je začel izdajati svoje glasilo — "Domovino" — in to je bilo eno izmed poglavitnih znamenj njegovega obstoja. Črez nekaj časa je glasilo prenehalo izhajati in za njim je umrl tudi patronat.

V drugo se je ustanovila Izseljenska zaščita na iniciativo nekdanjega tednika "Jugoslavije", ki je bil takrat last g. Tonka Miliča; ta je bil dal za patronat tudi znatno vsoto denarja. S prispevki še drugih gospodov iz naše kolonije se je ustvaril fond, ki je za nekaj mesecev zagotovil patronatu življenje. Ta drugi patronat je v zadnjih mesecih zaposlil potom svojega urada znatno število naših ljudi. Ko je odbor Izseljenske zaščite izključil predsednika g. T. Miliča in tajnika Pandola-Tadiča, ki sta bila zapletena v zlom banke "Comercial del Plata", pri kateri je bil prvi podupravitelj, drugi pa predsednik upravnega sveta, so se iz tega izcimile razne komplikacije, spori in napadi v nekem tukajšnjem tedniku. Vse to je povzročilo, da patronat ni mogel dobiti v naši javnosti one zaslonbe, moralne in gnotne, ki bi mu omogočila uspešno nadaljevanje započetega dela. Radi tega je odbor Izseljenske zaščite sklenil izročiti brigo za zaščito izseljencev ter gnotna sredstva, s katerimi je še razpolagal — nekaj čez 2.000 pesov —, našemu tukajšnjemu poslanstvu.

Takšen je bil položaj, ko je iz selienski odposlanik g. Kazazič sklical večje število članov naše kolonije na sestanek, ki se je vršil v torek, 28. pr. m. Obvestil je navzočne o gornjem sklepu odbora Izseljenske zaščite, s katerim se je delovanje te ustanove dejanski prekinilo, ter orisal položaj, v katerem se nahaja naše izseljensko delavstvo radi krize, ki jo preživljamo. Da se ta položaj olajša, je potrebno, nujno potrebno, da se delo, ki sta ga započela dosedanja patronata, nadaljuje na trdnejši podlagi ter s sodelovanjem vseh onih naših ljudi iz kolonije, ki so dobre volje. Naglasil je, da je kot izseljenski odposlanec pripravljen sodelovati po svoji najboljši volji pri vsaki akciji v prid bednim izseljencem, ter poudaril, da je namen sestanka razpravljati vprav o načinu, kako naj se organizira pomoč brezposelnih in potrebnim rojakom.

Ali je to človek? Severnoameriški policist z masko proti plinom

★ ☆ ★ ☆ ★ ☆
Začela se je nato debata, ki jo je vodil g. Avgustin Gobič in ob katere zaključku so navzočni izvolili poseben odpor, ki ima nalogo pripraviti vse potrebno za sklicanje ustanovnega občnega zbora organizacije za zaščito naših izseljencev, ki naj začne poslovati z boljšimi izgledi za trajno in plodonosno delovanje, nego sta jih imela prejšnja patronata. V ta pripravljani odbor so bili izvoljeni naslednji gospodje: gradbenik Avgustin Gobič, trgovec Jova Tošković, arh. Viktor Sulčić, dr. Kosta Veljanovič in dr. Viktor Kjuder.

Zračna vojna in velemesta

Prejšnji teden so imeli na Francoskem velike letalske manevre, pri katerih je sodelovalo 400 avijonov. Manevri so dokazali, da se velika mesta, v slučaju vojne, nikakor ne morejo braniti pred zračnimi napadi sovražnih letal.

Bivši minister za zrakoplovstvo Pierre Cot je izjavil sledeče:

Edina rešitev bi bila, da se vojaško letalstvo odpravi v vseh državah ter se uvede mednarodna zračna policija. Naša napaka je bila, da smo presojali možnosti modernega letalstva na podlagi izkušenj iz svetovne vojne. Pozabili smo pri tem, da so bila zračna obstreljevanja takrat minimalna. Tekom vseh let vojne je bilo vrženih na London samo 30 ton bomb, ki so povzročile 1.800 človeških žrtev; danes pa more zračna flotilja v enem samem dnevu spustiti na London 300 ton bomb. Obstreljevanje, ki bi se v isti meri nadaljevalo deset dni, bi povzročilo 180.000 človeških žrtev! Kaj pa šele, ako bi bil napad kombiniran tudi s vžigalnimi bombami ter s strupenimi plini!

"Hlapec Jernej in njegova pravica"

D. K. D. Ljudski oder je uprizorilo v soboto, 25. pr. m., Cankarjevega "Hlapca Jerneja" v Delakovi dramizaciji. Prireditev je bila izredno dobro obiskana. Občinstvo je napolnilo vse koticke prostorne dvorane "Garibaldi" na ul. Sarmiento. Videli smo med gledalci mnogo članov iz vseh naših tukajšnjih društev. Nekaj takega že dolgo nismo videli in se nam zdelo, da je že docela prišlo iz mode, da bi člani enega društva obiskovali prireditev drugega. Ne bomo tu pisali, kaj je bilo temu vzrok; vzrokov je bilo več, v vsakem društvu so bili ter so naši javnosti prav dobro znani. Po zadnji prireditvi bi bilo sklepati, da so ti vzroki izginili ter da se naši društveniki ne gledajo več tako, kakor oni dve domači živali v našem starem pregovoru. Kdor pošteno misli, se je prejšnjo soboto radoval, da se nas je po tolikem času spet zbralo prav mnogo Slovencev v eni dvorani. Upati hočemo, da ni bil to samo slučaj, lažnivo in prehodno znamenje, marveč da je to znak novega in zdravega ozračja v naši tukajšnji naselbini.

Spored je otvorila godba s simfonijo, nakar se nam je predstavil mešan zbor, ki je čisto dobro zapel Jenkov "Pogovor z domom"; pri Vodopivčevi "V mraku", s katero je nastopil moški zbor, je pa solist, ki ima sicer dober glas, nesrečno "prišel" ter se tako skregal z zborom. Od solospjevov je ugajal posebno "Pogled v nedolžno oko"; pevka prav dobra in bi bila zaslužila bolj krščansko spremljevanje na klavirju.

Sledila je uprizoritev "Hlapca Jerneja". Ljudem se je poznalo na obrazih, da pričakujejo nekaj novega, nekaj posebnega. In res je Delakova dramizacija Cankarjeve po vesti nekaj nenavadnega in učinkovitega. Zahteva pa od režije mnogo; izvežbati govorni zbor ter organizirati uporabo tehničnih pripomočkov (diapozitivni, reflektorji) tako, da tvori vse harmonično celoto — to zahteva mnogo truda in potrpljenja.

V splošnem moramo reči, da se je dramatični odsek Ljudskega odra resno potrudil, da uprizori to prvo slovensko kolektivno dramo kolikor mogoče dovršeno. V marsikaterem pogledu, posebno v tehničnem, se mu je to tudi posrečilo. Glede interpretacije Cankarjeve in Delakove misli pa ne moremo izreči tako brezpogojnega priznanja. V Delakovi dramizaciji je Hlapec Jernej prvi besednik govornega zbora; on ga

nekako vodi, on mu daje intonacijo. Od igralca, kateremu je poverjena ta vloga, zavisí ves uspeh drame. In vprav Hlapec Jernej nas ni zadovoljil popolnoma. V glasu in nastopu je bil od samega začetka pa do konca v vseh nastopih enak, borben in silovit, in — kakor je pač razumljivo in neizogibno — govorni zbor mu je prav tako sledil. To je vzrok, da ni bilo v posameznih slikah nobenega stopnjevanja, marveč je bila ena slika podobna drugi ter se je iz tega izcimila monotono, enoličnost. Ko gre hlapec Jernej k županu iskat pravico, ne vprije in kriči, saj je prepričan, da se bo takoj razodelala pravica, ki jo je Sitar zatajil. Pri županu, ki ga pouči, da "gospodar je gospodar in hlapec je hlapec" se začne Jernej križev pot. Tudi pri sodniku Jernej ne rentiči, samo prestraši se njegovih besed. Le polagoma raste v njem spoznanje, da pravice ni na svetu, in s tem spoznanjem raste njegova upornost, ki doseže vrhunec tedaj, ko podvomi celo o Bogu in si končno sam naredi pravico. — To stopnjevanje mora priti v dramo do izraza, a priti more le, ako glavni igralec pravilno razume vlogo Hlapca Jerneja ter da govornemu zboru pravilno intonacijo.

Kakor čujemo, namerava Ljudski oder ponoviti igro; zato smatramo za svojo dolžnost opozoriti na to glavno in odločilno hibo pri prvi uprizoritvi.

In še nekaj, kar se Jerneja tiče! Čitali smo, da so pri uprizoritvi v domovini nastopili vsi igralci brez šminke. Tudi vemo, da je Delak dramiziral "Hlapca Jerneja" in nje govo pravico" v simbolični zasnovi. Mislimo pa, temu simbolizmu ne bo prav nič škodovalo, ako pri reprizi Jernej nastopi z masko, s šminko. Nekam čudno je, namreč, da človek, kateremu je videti, da nima več ko trideset let, venomer ponavlja — Štirideset let sem robotal...

Student je bil prešibak v glasu, prav dobro pa je podal gospodarja, župana, sodnika in jezičnega dohtarja igralca, ki je predstavljal gosposko.

Ponavljamo pa: priznati treba, da je dram. odsek Ljudskega odra izvršil velik napor ter da mu gre za to vse priznanje.

OBVESTILO

Kr. jugoslovansko poslanstvo obvešča:

Jugoslovanski državljani, nastanjeni v prekomorskih deželah, morajo priti v Jugoslavijo vsaka tri leta za dobo 6 mesecev (na mesto prej dovoljenih treh mesecev) ter za ta čas niso primorani služiti v kadru — ako izpolnijo pogoje iz zakona o ustroju vojske in mornarice od 30. septembra 1931, čl. 45, odst. 2 (ureditev vojaške obveznosti pri predstavnostvih v tujini).

D. K. D. "ISKRA" V CORDOBI

PODRUŽNICA "LJUDSKEGA ODRA"

VABI

na veliko društveno prireditev, ki se bo vršila v nedeljo, 16. septembra t. l., v Francoski dvorani, ulica Rioja 350. Začetek točno ob 3. in pol popoldne.

SPORED:

1. Deklamacija v kasteljaščini;
2. "Ciganska sirota", solospjev;
3. Deklamacija štiriletne deklice;
4. "Kaj se ti, fantič" v nevarnost podajaš", oktet;
5. "Po zimi pa rože ne cveto", oklet;
6. "Nezakonska mati", solospjev za sopran, s spremljevanjem;
7. Deklamacija delavca.
8. "Ptička", solospjev za sopran.

ODMOR

9. J.Štoke veseloigra s petjem v treh dejanjih: **MOČ UNIFORME**.

Po sporedu prosta zabava in ples. — Svira Jazz-band. — Vstopnina: moški \$ 1.—, ženske prosto. — Prireditev so vrši ob vsakem vremenu.

K obilni udeležbi vlijubno vabi

ODBOR

JUGOSLOVANSKA KRALJEVSKA DVOJICA V SOFIJI

Kralj Aleksander in kraljica Marija sta se včeraj, v petek, pripeljala v Sofijo, spremljana od princa Cirila, brata bolgarskega kralja. Princ Ciril je bil zadnje dni gost jugoslovanske kraljevske dvojice na Bledu. — Kralja Aleksander in Boris se bosta razgovarjala o raznih političnih vprašanjih, med katerimi je tudi vprašanje pristopa Bolgarije k balkanskemu paktu.

Hitlerjevci zborujejo

V Nuernbergu se je otvoril v torek velik kongres nemške nacionalne socialistične stranke. Iz vseh krajev dežele, pa tudi iz inozemstva, so prišli na zborovanje delegati nacijskih organizacij z zastavami. Vseh udeležencev je okrog 600.000, torej ogromno taborišče — tretjina vsega naroda!

V sredo je dal Hitler prečitati svoj proglas, v katerem pravi, med drugim, da je revolucija končana in si je nacijski režim utrdil položaj. Sedaj treba nadaljevati že započeto obnovitveno delo. Nemčija nima napadalnih namenov, marveč hoče živeti v miru ter je vsak čas pripravljena pobotati se tudi z onimi narodi, ki so napram njej slabo razpoloženi.

Za ponedeljek je napovedan velik Hitlerjev govor.

Clínica Médica "SLAVIS"

Ravnatelj: Dr. D. CALDARELLI

Upraviteljica: bolgarska rojakinja dra. Radka Ivanović
Vestno zdravljenje notranjih, želodčnih in srčnih bolezni.

SPOLNE BOLEZNI

(Kapavico in sifilis)

zdravimo po modernem in sigurnem nemškem načinu.

Posebna sprejemna soba in poseben ambulatorij za ženske, ki jih zaupno zdravijo zdravnice, specializirane v vseh ženskih boleznih.

Govorimo jugoslovanske jezike in sprejemamo od 10. — 12. ure ter od 3. — 7. popoldne

ZMERNE CENE

OLAJSAVE ZA PLAČEVANJE

SAN MARTIN 522, II. nadstropje

U. T. 31 Retiro — 1619

Nova velika stavka v Združenih državah

Tekstilni delavci Združenih držav so preteklo soboto proglašili štrajk, ker delodajalci niso hoteli sprejeti njihovih zahtev glede ureditve delovnega urnika ter za zvišanje plač.

Stavka je v par dneh zadobila že orjaški obseg in se še vedno širi. Glasom zadnjih poročil je zapustilo delo približno en milijon delavcev. Oblasti se boje resnih zapletljajev, pa skušajo radi tega vplivati, da bi se spor čim prej rešil mirnim potom.

ARGENTINSKE VESTI

Velik požar v Campani

V noči 29. pr. m. je izbruhnil v mestecu Campani, ob Argentinski centralni železnici, velik požar v tamošnji čistilnici petroleja, ki je last družbe "Compania Nacional de Petróleo". Ogenj je povzročil, da se je vnela nafta v velikih tankih, izmed katerih so mnogi eksplodirali s takšno silovitostjo, da so se radi silnega zračnega pritiska zamajale hiše daleč na okoli ter so se v Campani zrušile mnoge stavbe. Prebivalstvo je prestrašeno zbežalo na ulice ter je prebilo več noči pod milim nebom, mnogi pa so s svojimi družinami zapustili mesto, ki se je bilo spremenilo v pravi pek. Nebo je žarelo daleč na okoli in v ogromni oblaki dima so se valili nad pogoriščem.

Iz vseh bližnjih krajev, in tudi iz glavnega mesta, so prihili gasilci. Bilo jih je kakšnih 400. Zaman so si prizadevali, da bi pogasili strašni požar. Veter je zanašal plamene zdaj v to smer, zdaj v ono, in vedno novi tanki so postajali žrtve uničujočega elementa ter se razletavali. Gorelo je skoro teden dni in je požar v tem času strašno upustošil tovarno. Uničil je največje skoraj popolnoma ter povzročil škodo, ki jo cenijo na 12 milijonov pesov.

Uvedla se je preiskava, ki naj ugotovi, kako je požar nastal.

Požar je zahteval, kolikor se je moglo do sedaj dognati, 4 mrtve in čez 200 ranjenih.

Sedem sto delavcev bo brez dela, dokler čistilnica ne začne spet obratovati.

Otvoritev živinske razstave

Na sejmišču družbe "La Rural" se je v soboto otvorila živinska razstava, kot je vsako leto priredi Argentinsko poljedelsko združenje. Otvoritvenim svečanostim je prisostvoval predsednik republike gen. Justo v spremstvu poljedelskega ministra. Navzoča je bila tudi velika množica ljudstva.

Razstavo je otvoril predsednik združenja inž. Caceres z govorom, v katerem je nekoliko oštel meščane, ki so šele sedaj, v času krize, spoznali veliko važnost, ki jo ima poljedelstvo za argentinsko narodno gospodarstvo. Govoril je o težkem udarcu, ki je zadel argentinske živinorejce in poljedelce radi pretiranega protekcionizma v Evropi, ter razpravljaj o možnosti zavojevanja novih trgov. Izrazil je prepričanje, da bodo argentinski produkti, radi svoje izborne kakovosti, mogli uspešno konkurirati tudi v bodoče na tujih tržiščih. "Edini izhod iz položaja je za nas ta, da dobro produciramo", je dejal govornik "In to delamo!"

V ponedeljek so se pričele dražbe. Za plemenskega bika pasme Shorthorn, ki je dobil prvo nagrado, je kupec plačal 44.000 pesov. Tako visoka cena se že celih sedem let ni dosegla za najboljšega argentinskega bika.

KROJAČNICA P. CAPUDER

se priporoča cenjenim rojakom
Buenos Aires, Billingham 271 apt. 2
(višina ulice Cangallo 3500)

Maša zadušnica za bazoviške žrtve

Na iniciativo IZSELJENSKEGA DRUŠTVA "TABOR" se bo darovala jutri, 9. t. m., ob 10. uri, v cerkvi na Paternalu, Avalos 260, slovenska sv. maša zadušnica za bazoviške žrtve. Slovensko mašo bo pel pomnožen pevski zbor.

Vse rojake pozivamo, da se udeležijo te maše ter se s tem oddolže spominu — Bidovca, Marušiča, Miloša in Valenčiča, kojih obletnica ustrelitve je bila v četrtek.

ODBOR.

ga bika. To je tudi eno izmed znamenj, ki kažejo, da se položaj morda vendarle obrača na bolje.

MNOGIM

je že zapadla naročnina. Hvaležni jim bomo, če jo bodo kmalu obnovili. Vsem prijateljem, ki so nam v zadnjih tednih dostavili prav mnogo novih naslovov svojih znancev in prijateljev se tem potom iskreno zahvalujemo. Upamo, da bodo njihov vzgled posnemali tudi drugi naši naročniki tako, da bomo v kratkem mogli reči, da se Novi list čita prav v vsakem kotičku te prostrane dežele, kjer žive slovenski izseljenci.

Nekateri rojaki, ki so nam sporočili, da so brez posla in jim že več mesecev dostavljamo list brezplačno bi dobro storili, ako bi od časa do časa dali kak glas od sebe. Posebnih zahvalnih pismen ne rabimo in jih nočemo, radi bi pa vsaj vedeli, ali so še živi in tako zdravi, kakor jim mi želimo.

KNJIŽNICA

Gd. Luka Aljinović, vodja Jugoslovskega oddelka zavoda "Banco Argentino de Ahorro y Edificación", ul. Corrientes 562, nas obvešča, da je osnoval za kliente omenjene banke bogato jugoslovansko knjižnico, v kateri morejo najti tudi Slovenci mnogo zanimivih knjig.

"DUHOVNO ŽIVLJENJE"

"Naše duhovno življenje", ki je izhajalo prej priloga tukajšnjega "Slovenskega tednika", se je s svojo 59. številko, ki je izšla 23. avgusta, osamosvojilo. Imenuje se sedaj "Duhovno življenje" — "splošno kulturna slovenska izseljenska družinska revija" — ter izhaja tedensko v osmerki. Ustanovitelj in glavni urednik je izseljenski župnik častiti gospod Josip Kastelic, izdaja ga pa Ameriška Slovenska Založba Buenos Aires — Sao Paulo — Chicago.

"Duhovno življenje", ki vsebuje tudi službeni vestnik slovenske katoliške misije v Buenos Airesu, bo prinašalo — kakor obljublja uredništvo — prispevke odličnih prijateljev in so-trudnikov iz domovine, kakor tudi iz vseh dežel, v katerih žive slovenski izseljenci.

CENJENI BRAVEC!

V obljudenem okraju Villa Devoto, kjer je naseljenih mnogo Vaših rojakov, Prodajam zemljišča in hiše za vsak okus in vsak žep, z velikimi plačilnimi olajšavami.

Kupite tudi Vi tu svojo hišico! Živeli boste med svojimi rojaki ter boste imeli lepo naložen svoj denar, kajti VILLA DEVOTO ima v glavnem mestu najvišjo lego, ima izvrstna prometna sredstva in se tudi v trgovskom oziru močno razvija.

Obrnite se na moj urad v ul. LOPE DE VEGA 3126, kjer boste v ljubeznivi sprejeti. Dam popust pri proviziji vsakemu, ki se predstavi s tem oglašom.

F. CARUSO - Lope de Vega 3126

Novemu kolegi, s katerim se je obogatil naš izseljenski tisk, želimo mnogo uspeha!

Radi žoge v smrt

Pretirano navdušenje, ki ga mnogi Argentinci imajo za nogomet, je v nedeljo zahtevalo dvoje človeških žrtev. V Avellanedi je igrala "Boca" proti "Racingu". Naval občinstva je bil tako velik, da mnogo ljudi ni moglo več dobiti vstopnice. Skupina mladeničev, ki so hoteli na vsak način prisostvovati tekmi, je poskusila z naskokom vdreti na igrišče, pa je prišlo radi tega do spopada s policijo. Iznemada je počilo nekaj strelav in nastala je velika zmešnjava. Ko se je razburjenje poleglo, je policija našla na tleh ležečega 10 do 11 letnega fantiča, ki ga je bila krogla smrtno zadela v prsa.

V La Plati pa se je neki 50 letni družinski oče tako navdušil tekom tekme med četama "Independiente" in "Gimnasia y Esgrima", da ga je zadela kap.

Sodi iz domačega lesa

Znano je, da je konsum sodov v Argentini prav velik in da se krije skoro izključno le z uvozom iz Severne Amerike. V Mendoziji je izšla pobuda, da bi se dežela rešila tuje odvisnosti glede tega predmeta. Razpisali so nagrado za onega, ki izdelava iz domačega lesa sod za vino, ki bo mogel konkurirati s severnoameriški hrastovimi sodi.

Dobra plača

Compania Nacional de Petróleo je plačala ognjegascem, ki so sodelovali pri gašenju v Campani, celih 25 pesov za vsako uro dela. Takšne plače so pa že nekaj izrednega, da si upoštevamo, da so ognjegasci radi eksplozij bili ves čas v največji nevarnosti.

POZIV

Tukajšnje kr. jugoslovansko poslanstvo (Charcas 1705, Buenos Aires) poziva naslednja izseljenca, naj se čim prej javita na gornji naslov:

Božo Stipanovića iz Córdoba;
Stjepana Pavića od pok. Ivana.

DRUŠTVENIVESTNIK

ŠOLSKI SKLAD

Za šolski sklad je bilo doslej nabranih:

Na prireditvi D.K.D. Ljudskega odra, dne 25. avg. \$ 32.60
Gospa Devetak je darovala \$ 1.00
Na čajevem večeru Tabora je bilo nabranih \$ 13.00
Prejšnja vsota \$ 66.95
Vkupno: \$ 113.55

VABILO

Sokolsko društvo Buenos Aires I. poziva brate članse bivšega Sokolskega društva "La Paternal", naj izvolijo prisostvovati seji, ki se bo vršila dne 9. t. m. ob 3. pop., v ul. San Juan 782, in na kateri se bo o-

Možje postave korakajo po nemirnih dunajskih ulicah

bravnavalo vprašanje skupnega dela in unifikacije sokolske akcije v Buenos Airesu, vprašanje pristopa bivših članov Sokola "La Paternal" v Sokolsko društvo Buenos Aires I. ter poročilo Savezu Kraljevine Jugoslavije.

Začasni odbor.

ČAJEV VEČER "TABORA"

Izseljensko društvo "Tabor" je priredilo preteklo nedeljo popoldne, v svojih prostorih ul. Luis Viale 1746, čajev večer za člane ter ožje prijatelje društva. Večer je prav lepo uspel in je potekel ob prepevanju naše pesmi ter ob sviranju marljivega društvenega orkestra. Dobro bi bilo, da bi se takšne intimne društvene prireditve pogostoma vr-

PRIPOROČAJTE Novi list!

DOCK SUD

Naša slovanska lekarna

Tu boste lepo postreženi v lastnem jeziku — Krvne analize seča izvršimo brezplačno

C. Facundo Quiroga 1441

Nasproti policijskemu komisarijatu

šile, ker nudijo članom priliko, da se med seboj spoznavajo ter preživijo nekaj uric v prav prijetni domači družbi.

Udeležencem.

KROJAČNICA IN TRGOVINA

GORICA

Nudi cenj. rojakom veliko izbero najboljšega blaga po zmer- nih cenah.

Delo in postrežba prvostna.

Priporoča se

FRAN LEBAN

Avda. del Campo 1080
U. T. 59-3102 Buenos Aires

Zobozdravnika

Dra. Dora Samojlovich de Falicov

Dr. Félix Falicov
Dentista

Trelles 2534 - Donato Alvarez 2181
U. T. 59 La Paternal 1723

Banco Argentino

DE AHORRO Y EDIFICACION

Prodaja vozne listke za v Jugoslavijo in Italijo

ter iz teh držav v Južno Ameriko za vse parnike in po najbolj ugodni tržni ceni ter daje v to svrhu hitre in liberalne kredite brez poviška kupne cene. Izvršuje hitro, solidno in varno ter po najbolj ugodnih tečajih.

DENARNA NAKAZILA

Vprašajte za pojasnila ustmeno ali pismeno pri banki-prijatelju:

Banco Argentino

DE AHORRO Y EDIFICACION

CORRIENTES 562

CORRIENTES 562

BUENOS AIRES

SLOVENCİ DOMA IN DRUGOD

VESTI IZ DOMOVINE

General Maister umrl

Na Uncu pri Rakeku je preminul 26. julija slovenski narodni junak, osvoboditelj Maribora general Rudolf Maister, vojščak, pesnik in pisatelj.

Rudolf Maister se je rodil 1874 v Kamniku, študiral v Mengšu, Kranju in Ljubljani, nakar si je izbral vojaški poklic. Ker se je tudi kot avstrijski oficir vedno kazal zavednega Slovenca, je bil pri svojih "višjih" slabo zapisan ter ob izbruhu vojne celo konfiniran v Gradcu in je moral zanj intervenirati dr. Korošec pri cesarju Karlu. Ko se je začelo jugoslovansko osvoboditveno gibanje, je bil Maister v stalnih stikih s slovenskimi narodnimi voditelji in se je udeleževal sej narodnega sveta za Štajersko. S pooblastilom Narodnega sveta se je 1. novembra 1918 polastil Maribora ter postal poveljnik vse spodnje Štajerske. Mariborski narodni svet ga je imenoval za generala, dasi je bil v avstrijski vojski le podpolkovnik. Njegovi odločnosti in vojaški spretnosti se je treba zahvaliti, da je 23. novembra prepredil načrte Nemcev, ki so pripravljali prekrat, ter da je tako Maribor končno javno prišel pod Jugoslavijo. Slovenske čete so v kratkem času zasedle, pod njegovim vodstvom, do malega vse slovenske kraje na Štajerskem, tako da se državna meja v glavnem krije z jezikovno.

V decembru istega leta je Maister zasnoval, skupno s tedanjim stotnikom Lavričem, načrt, da zasede Celovec, toda pogajanja med jugoslovansko in dunajsko vlado so to preprečila. Tekom koroške ofenzive leta 1919 je bil Maister poveljnik labodskega oddelka ter je prodiral v smeri Dravograd—Št. Pavel. Ljubelskemu oddelku je poveljeval tedanji podpolkovnik Tripkovič. Po večdnevni borbi je general Maister zasedel Velikovec ter prišel na levi breg Drave. Povsod so se Nemci ljuto branili, vendar pa so slovenski in srpski vojaki, ti le pod vodstvom generala Krste Smiljanica, ki so se prvi krat skupno borili, očistili Koroško sovražnika. Da je ostalo pri vojaškem uspehu, bi bila Koroška jugoslovanska.

Po koroškem plebiscitu je general Maister poslal častni kraljevi adjutant, leta 1921 pa je bil imenovan za predsednika razmejitvene komisije med Italijo in Jugoslavijo. To službo je opravljal do leta 1923, ko je bil upokojen.

General Maister je bil eden izmed najbolj popularnih Slovencev. Osem in dvajset obmejnih občin ga je imenovalo za svojega častnega občana, Ljubljana, Maribor in Kamnik pa so po njem imenovali tudi ulice.

Rudolf Maister ni bil samo vojščak, marveč tudi pesnik in pisatelj. Izdal je leta 1904 "Poezije", po vojni pa "Kitico mojih", ter je sodeloval pri raznih slovenskih listih in revijah. Bil je velik ljubitelj knjige in si je tekom let ustvaril obsežno knjižnico ki je znana po vsej Sloveniji.

V Uncu, kjer je imel posestvo, kamor je bil šel na oddih, ga je zadela kap. Njegovo truplo so prepelja-

li v Maribor, kjer se je 28. julija izvršil veličasten pogreb ob navzočnosti nepregledne množice naroda, vojaških in civilnih dostojanstvenikov. Truplo je blagoslovil sam knezoškof dr. Tomažič.

Ime generala Maistra, osvoboditelja slovenske štajerske zemlje, bo ostalo z zlatimi črkami zapisano v zgodovini slovenskega naroda.

Odkritje ogabnega zločina v Ljubljani

V torek, 31. julija, se je po Ljubljani razširila vest o odkritju senzacionalnega zločina, tako ogabnega, da ga po bestialnosti še ne pomni mestna kriminalna kronika.

Prejšnji večer, v ponedeljek, je dijakinja Francka Novakova našla pri Gruberjevem prekopu, v bližini železniškega mostu, rujave ženske črevlje in torbico, v kateri je bilo nekaj drobiža, in pa pismo precej zagonetne vsebine. Diakinja je najdene stvari nesla na policijo, ki je bila med tem že izvedela, da so ljudje videli plavati sredi deroče struge Gruberjevega prekopa truplo neznanе utopljenke. Na podlagi pisma je policija ugotovila, da je sa momorilka 38 let stara Jožefa Cepuder, razprodajalka ljubljanskih dnevnikov, stanujoča na Starem trgu šte. 19.

Oblasti so takoj uvedle preiskavo ter ugotovile, da je Jožefa gnal v smrt grozen zločin, ki se je izvršil v omenjeni hiši in pri čigar izvršitvi je bila soudeležena.

V omenjeni hiši je stanovala družina Franca Sršeta, 59 letnega delavca, ki se je bil pred leti poročil z Johano Per ter vzel za pastorko njeno nezakonsko hčerko Jožefo; ta je bila postala žena nekega Cepudra, kateri je pa v vojni umrl. Mlada vdova je bila znanka Antona Rozmana, starega 36 let, ki je pogosto zahajal k njej. V družini je živela še 19 letna Francova in Johanina hčerka Francka zaposlena kot vavjenka v neki predilnici.

Franca Srše se ni razumel s svojo ženo. Pred kakšnimi desetimi leti je bil zapustil družino ter se preživljal kot dninar, hlapec in pastir

po raznih krajih na Gorenjskem. Ko je od starosti in dela onemogel, se je vrnil v Ljubljano, kjer ga pa ni čakal prijazen sprejem. Žena in pastorka sta mu takoj povedale, da ga ne bosta redile ter da si mora sam služiti svoj kruh. Sosedom je cepil drva in opravljal razna druga dela, da si je zaslužil krožnik juhe in kak dinarček. Celo za stanovanje je moral plačevati svoji ženi, ki se je preživljala kot sejmarica.

Žrtev zločina, o katerem poročamo, je postal stari Srše v soboto 28. julija. Takrat so ga sosedje poslednji krat videli. Francka se je bila vrnila zvečer z dela, pa jo je na hodniku ustavila njena polsestra Jožefa; zabranila ji je vstop v sobo, kjer je Francka bivala in spala z materjo in očetom, ter jo vedla v svojo kamro, kamor ji je prinesla tudi večerjo. Francka se je po večerji, kakor običajno v vročih poletnih dneh, odpravila na sprehod ob Ljubljani. Ko se je pozneje vrnila, je spet našla na Jožefo, ki ji je velela, naj gre spat v njeno kamro, ne v sobo staršev.

Seršetove žene v soboto ni bilo doma marveč se je mudila na sejmih. Vrnila se je v ponedeljek. Sosedje so videli, kako je Johana s svojo hčerko Jožefo v ponedeljek na vse zgodaj začela beliti stanovanje, nakar sta obe ženski naredili še veliko "žehto". Nihče ni slutil, kaj je bilo vzrok nenavadni delavnosti obeh žensk. Šele preiskava, katero je uvedla policija, je to pojasnila. Na podlagi te preiskave izgleda, da se je dogodilo sledeče:

Jožefa in, po vsej priliki, njena mati, sta sklenili, da se iznebita starega in betežnega Sršeta. Jožefa Cepuder je najbrž skrila svojega prijatelja Rozmana v stanovanje in ko se je Srše vlegel v posteljo, ga je Rozman napadel s sekiro ter ga umoril. Najbrž je pri tem pomagala tudi Jožefa. Zločinca sta truplo razsekala na drobne dosce in deloma pometala skozi stranišče v kanal, deloma pa sežgala. Pri zverinskem klanju je morala kri umorjenega Sršeta brizgati široko na okoli. Stene so bile okrvavljene in tako seveda tudi posteljnina, perilo in obleke. Da bi se sledovi izbrisali, sta Johana in Jožefa stanovanje pobelili ter perilo oprali. Policija je našla dve okrvavljeni sekiri in nekaj okrvavljenega ter še ne opranega perila. Ker sta dve sekiri, sklepajo, da sta Sršeta napadla Rozman in Jožefa obenem.

VESTI S PRIMORSKEGA

Mnoge zadruge v likvidaciji

Postopno in sistematično je pričel fašistični režim likvidirati naše gospodarske ustanove. Sprva jih je uničeval na ta način, da jim je postavljaj komisarje, ki so v par letih spravili dobro stoječe in uspevajoče zadruge na rob propada. Ne le, da je bil tem komisarjem povsem tuj način gospodarjenja v takih ustanovah, ampak tudi niso čutili nikake osebnosti, niti moralne odgovornosti napram ljudstvu, ki je svoje težko in krvavo prislužene denarje vlagalo z zaupanjem v domače zavode in domače vodstvo, ki si ga je samo postavilo in so ti komisarji razsipali s denarjem na vse načine. Posebno so bili prizadeti oni zavodi, kjer so se komisarji večkrat menjavali in kjer je vsak komisar odnesel s seboj lep del glavnice. Marsikatera naša zadruga je na ta način izgnila. Danes pa je šlo že vse korak naprej. Zadruge in druge ustanove morajo že same napovedovati likvidacijo, ker so vsed razmer postale pasivne.

Tako so danes v likvidaciji, med drugimi, naslednje zadruge: Zadruga v Renčah; Centralna posojilnica v Gorici; Zadruge v Opatjem selu, v Trnovem, Sempasu, Šmihelu, v Dobravljah, v Podgorici; Kmetijska zadruga v Vrtojbi itd.

Naval fašističnega izmозgavanja ne prizanaša niti vzajemnim zavarovalnicam za zavarovanje goveje živine in sličnim, na posamezne kraje, omejenim ustanovam. Ne le, da jim nalagajo izredno velika bremena, ampak so vse te stalno na vrsti, ko se "prostovoljne" podpisujejo razna notranja posojila in večkrat se pri takih prostovoljnih podpisih tako srečeva od njih neverjetno visoke vsote, ki grede večkrat tudi v desetstiče. Ko so pri zadnjem "prostovoljnem" posojilu vračali denar, kot je pisalo fašistično časopisje, ker so ga "prostovoljno" preveč nabrali, ni bila niti ena naših zadrug tako srečna, da bi dobila nazaj vsaj en belič. Večina ostalih zadrug, zlasti manjših in kar jih ni še v likvidaciji obstoja danes le formalno in na papirju, ker sploh nimajo več kaj likvidirati. Ves ogromen organizi-

ran aparat zadrug kateremu se je pred leti divil še svet in zlasti Italijani sami, je danes po zaslugi italijanskega fašizma le še kup razvalin, ki priča o nekdanjih dobrih časih. Ti pa so bili takrat, ko fašizma še ni bilo.

NOVI GORIŠKI NADŠKOF

Za novega goriškega nadškofa, na slednika vladike Sedeja, je bil imenovan Carlo Margotti, rojen 1891 v Alfonsineju pri Ravenni. Skoro vse misije, ki mu jih je bil do sedaj poveril Vatikan, so bile diplomatskega značaja. Kakor piše goriški katoliški list "L'idea del popolo", zna novi goriški nadškof 15 jezikov, med njimi perfektno ruščino in vse ostale slovanske jezike.

Slovenski verniki, ki so morali za časa Sirottijevega gospodovanja pretrpeti mnoga nova pregajanja s strani fašizma, pričakujejo, da se bo novi nadpastir pokazal tudi napram njim pravičnega ter bo zastavil ves svoj veliki vpliv, da zajezi hudo gonjo proti rabi slovenskega jezika v cerkvah svoje nadškofije ter da prepreči nadaljnje pregajanje slovenske duhovščine, ki se je bilo prav v zadnjih mesecih močno poostriilo.

IDRIJSKI ARETIRANCI KONFINIRANI

O aretacijah v Idriji smo svoj čas že poročali. Zadeva se je sedaj končala tako, da so bili naslednji Idrijski konfinirani za pet let: Srečko Bajt, Ivo Didič in odvetnik Fr. Vidmar.

Na otoke je bil odposlan tudi Ivan Leban, elektrotehnik, ki je bil pred nedavnim aretiran v Gorici. Obsojili so ga na pet let konfinacije. — Njegovega tovariša češkega državljanca Simandla, so pa izgnali iz Italije.

RADI STARE PUŠKE

V Gorici je bil obsojen na 7 mesecev zapora in 2.400 lir globe Ivan Jurčić, doma iz Idrije, ker so bili pri njem našli stara zarjavela avstrijska puška.

ARETACIJA "VZGOJITELJA"

Policija v Postojni je aretirala italijanskega učitelja Godello, ker se je izkazalo, da je na ogaben način zlorabljal svoje učenke, osemletne deklice, katere je zvaljal na svoj dom. Ognusni zločin je razburil Postojnčane tako hudo, da so hoteli zverino linčati, ko so ga karabinerji gnali skozi trg.

KRATKA SVOBODA

Albert Pertot, trgovec iz Trsta, je bil lani obsojen na leto dni ječe, ker je bil osumljen protifašistične propagande. Maja meseca se je vrnil domov, a ni dolgo užival svobode. Čez nekaj časa so ga spet prišli iskat biriči ter ga odgnali v zapore. Obsojili so ga baje na dve leti konfinacije.

PROTI SPOMENIKU

Oblasti Črnem vrhu so odredile, da se mora odstraniti spomenik dr. Franceta Lampeta, ki je stal pred župniščem. Sorodniki so ga morali prenesti na pokopališče. Dr. Lampe je bil književnik in dolgoletni urednik "Doma in Sveta". Prav tako so dali odstraniti tudi spomenik Mateju Cigaletu.

Z MIRNIM SRCEM SE LAHKO ZATEČETE

ZASEBNO KLINIKO

Calle Ayacucho 1584 U. T. 41 - 4985 Buenos Aires

V VSAKEM SLUČAJU

KO ČUTITE, DA VAM ZDRAVJE ZDRAVNIKE IN NAJMODERNAŠI KLINIKI SPECIALIZIRAN NI V REDU. NAŠLI BOSTE V NEJŠE ZDRAVSTVENE NAPRAVE

UPRAVITELJ NAŠ ROJAK DR. K. VELJANOVIĆ

NAŠA KLINIKA JE EDINA SLOVANSKA KLINIKA, KI SPREJEMA BOLNIKE V POPOLNO OSKRBO, IN SICER PO JAKO ZMERNIH CENAH. IZVRŠUJEMO TUDI OPERACIJE

POSEBEN ODDELEK ZA VSE ŽENSKÉ BOLEZNI IN KOZMETIKO

Sprejemamo od 14. do 20. ure.

Kako vzgajajo našo deco

Naše ustrahovano ljudstvo si danes ne upa ničesar več. Uničili so mu vse, kar je imelo. Sedanja naloga fašistov je, da drže to ljudstvo stalno v strahu. Otroke in mladino pa, da prikroji po svoje in jo pripravijo zase. Pogodili so otroke in mu dali v roke ono, kar ga najbolj razvname in uživi v igro. Saj si ni težko predstavljati ga z leseno puško in sabljico ko koraka, ukazuje in uboga. Takrat živi drugje čisto v svojem kraljestvu. To je fašizem pogodil, izrabil zase in zlorabil otrokova najtemelnejša čustva. Dal je še skoro nedolžnemu detetu fašistično uniformo, sabljo in majhno karabinko, postavijo ga v vrsto, napreduje, postane oficir in vodi četi- co tovarišev, jim ukazuje in maršira ponosno kot poveljnik iz vrste. S tem so si otroke navezali nase, ga odtujili od šole in v prvi vrsti od domače vzgoje. Upliv te je danes ponekod popolno onemogočen, saj se na državno šolo že davno sploh ne oziramo več. Starši si na otroke ne upajo vplivati in žive v vedni bo- jazni, da bi jim ne povzročil sitno- sti in jih javil svojim voditeljem — fašistom. Tudi vpliv šole je s tem popolnoma odbit. Otrok živi neovi- rano v podivjanosti in kot takega ga dohiti štirinajsto leto, ko prestopi v višjo fašistično šolo. Vso svojo nežno mladost preživi s tem v igra- čkanju in v vzgajanju k divjaštvu. Kašne bodo posledice in kakšen bo vpliv na doraščajoče in odrasle bo- do pokazala bodoča leta.

Vsekakor bo ta generacija pose- beb zabeležena v zgodovini in goto- vo na negativni strani razvoja. Po- sebno žalostna bo ta perioda za na- šo slovensko mladino. Otroci, roje- ni v času fašistične strahovlade se danes že marsikje bore s sloven- skim jezikom in ga le za silo obvla- dajo. Vpliv fašistične šole je na naj- manjše naše otroke brez dvoma iz- redno velik in pred tem si ne smemo zapirati oči.

PROTI SLOVENSKEMU JEZIKU V CERKVENIH OPRAVILIH

Goriška kvestura je razposlala na vsa županstva okrožnico, v kateri odreja, da je slovensko nabožno pe- tje strogo prepovedano izven cer- kve, posebno pa pri procesijah. Od prvega septembra dalje je prepo- vedan vsak napis na zastavah in banderah. Vsi župniki goriške pokra- jine so bili pozvani na županstva, kjer so jim podeštatje prečitali to okrožnico ter jih opozorili, da ima- jo ukaz, naznaniti vsakogar, ki bi se prekršil proti tem določbam. Mo- liti v slovenskem jeziku je pa za se- daj tudi pri procesijah še dovolje- no. To velja seveda le za goriško pokrajino. Drugod je drugače.

Reški škof Santin je razposlal žup- nim uradom okrožnico, v kateri pre- poveduje rabo "ljudskega jezika" v cerkvenih opravilih, kakor pri krs- tih, pogrebih itd.

Debela toča na Gorenjskem

Po več dni trajajoči hudi sopari se je sprožila nad Gorenjsko, 23. ju- lija, huda nevihta, kakršne niti naj- starejši ljudje ne pomnijo. V Kokri- ci nad Kranjem se je nenadoma, brez kapljice dežja, vsula gosta to- ča, kakor kurja jajca debela, traja- la pa je le par minut. V Preddvoru je klestila kakor pest debela toča. Na Trsteniku ni nobena z opeko krita streha ostala nepoškodovana. Sadno drevje je vse okleščeno.

Tudi s Hrvaškega poročajo, da so imeli koncem julija velike ne- vihte.

OBLETNICA SMRTI DEKANA MONS. IVANA ROJCA

Dne 2. t. m. je minulo šest let, odkar je bela žena smrt ugrabila v Tolminu 62 let starega tamošnjega dekana mons. Ivana Rojca, enega izmed najbolj znanih in priljubljenih svečnikov našega naroda na Primorskem. Gotovo je tudi med tukajšnjimi našimi izseljenci prav mnogo takšnih, ki so osebno pozna- li in cenili blagopokojnega gospoda.

Ivan Rojec se je rodil pri Sv. Ju- stu v Trstu kot sin delavca, meha- nika, doma iz Sovodenj. Šole je o- biskoval v Gorici in v mašnika je bil posvečen leta 1890. Kot kaplan je služboval v Solkanu, kot kurat v Biljah, kot župnik v Mirnu in kon- čno, kot dekan, v Tolminu. — Ivan Rojec se je še mlad začel zanimati za gospodarska in socialna vpraša- nja in je na teh poljih ustvaril svoj- jim rojakom marsikaj koristnega. Širil je med narodom smisel za za- družništvo ter vodil ljudi na pot gospodarske osamosvojitve. Najbolj pomembno njegovo delo na tem po- lju je bila prav gotovo ustanovitev "Čevljarske zadruge" v Mirnu, s katero je hotel rešiti tamošnje de- lavstvo iz odvisnosti od židovskih posredovalcev, ki so gledali vedno le na lasten dobiček. "Zadružna o- pekarna" v Biljah, "Posojilnica", ravnatom, Kmetijsko društvo v Šem- petru in druge gospodarske ustano- ve so vzrastle posredno ali nepo- sredno iz njegovega dela in iz po- bude, ki jo je on dal. Prav tako je

Obvezno zavarovanje potni- kov avtobusnih podjetij

Trgovinsko ministrstvo je predpi- salo pravilnik o obveznem zavaro- vanju potnikov avtobusnih podjetij, ki predpisuje zavarovanje od naj- več 25 tisoč dinarjev, če se pri vož- nji poškoduje ali ubije radi nezgo- de ena oseba, 400 tisoč dinarjev pa, če se poškoduje ali ubije več oseb. Zavarovanju je podvržena tudi prt- ljaga. Zavarovanje bodo morala iz- vršiti prizadeta podjetja pri doma- čih zavarovalnih družbah, katere bodo od vplačanih premij odstopile 10 od sto ministrstvu za trgovino in industrijo, ki bo dobljene zneske u- porabilo za pospeševanje turizma v državi.

tudi ureditev Mirenskega Gradu sad njegovega dela in njegovih pri- zadevanj.

Mnogim bo ostal mons. Rojec v trajnem spominu tudi radi velikih zaslug, ki si jih je bil stekel za ča- sa vojne, ko je po svojih najboljših močeh lajšal gorje vojnih beguncev ter jim na vse mogoče načine poma- gal.

Tudi ko so prišli za naše kraje ža- lostni časi hudega nasilja, je bil mons. Ivan Rojec zvest in neustra- šen zagovornik našega ljudstva ter njegov tolažnik.

Veličasten je bil pogreb, ki mu ga je priredila tolminska dekanija v torek, 4. septembra 1928. Na ti- soče ljudi iz vseh krajev dežele se je zbralo, da se poslednjikrat poslo- vi od zaslužnega moža. Pogreba se je udeležilo 53 duhovnikov in pela sta zbora iz Tolmina in Mirna.

Blagor mu, ki se spočije... In blagor tudi mons. Rojcu; smrt mu je prihranila marsikatero žalost, ki bi jo bil še pretrpel radi poznejših še bolj bridkih preizkušenj, ki jih je moral prestati naš trpinčeni nar- od na Primorskem, katerega je blagi pokojnik tako vroče ljubil in kateremu je bil posvetil vse svoje znanje in razdelil vse svoje imetje. Slava njegovemu spominu!

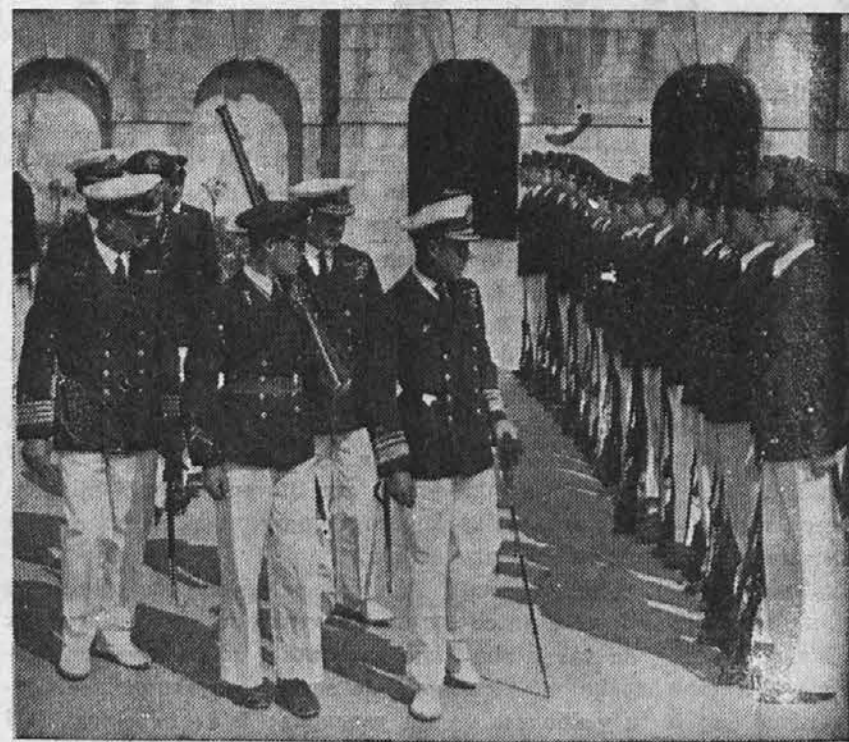
ALI KAJENJE RES SAMO ŠKODI.

Trditve, da je kajenje škodljiva na vada, ki polagoma uničuje organi- zem, sta se lotila v zadnjem času z vsem znanstvenim aparatom angle- ška zdravnik dr. Haggard in dr. Greenberg.

Ugotovila sta, da ima nikotin to lastnost, da spodbode tako zvane stranske obisti, ki imajo velik po- men za urejevanje sladkorja v te- lesu, k povečanemu delovanju ka- kor znano, je primerna predelava potrebna našemu zdravju. Osebe, ki imajo motnje v tem pogledu, so zelo zdradljive in neodporne. Kakor sta dognala oba učenjaka s celo vr- sto eksperimentov, učinkuje kajenje pomirjevalno na živce, kar je v zve- zi z njegovim učinkom na stranske obisti oziroma na sladkorno presno- vo. V tem pogledu je tedaj zdravlju celo koristno. Seveda pa velja to samo za zmerno kajenje.

VPLIVI IN VZROKI LETOŠNJE VROČINE

Največja doba vročine in najbolj suho leto tridesetih let sta dala francoski Akademiji znanosti v Pa-

Angleški prestolonaslednik pregleduje vrste pomorskih kadetov

★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆

rizu pobudo za teorijo, da se naš planet suši.

Ta proces, ki uničuje življenje, nima izvora v pomanjkanju vode. Izkušnje namreč uče, da se zaloge vode na zemlji niso zmanjšale. Pač pa so spremenile svojo smer tople zračne struje, ki ovirajo nastajanje megel in oblakov. Ta sprememba je pokazala posebno na greenlandski obali značilne učinke. Pristanišča na vzhodnem delu Greenlandije so odprta za plovbo, dočim so bila prej zamrznjena.

Tudi v pogledu medicine se že ču- tijo vplivi suše. Na Angleškem se pojavlja bolezen, podobna angini. Na wimbledonskem tenišču so pri zadnjih sportnih tekmah prvič ugo- tovili, da so mnogi igralci tenisa nenadoma zboleli. Ta bolezen se zdaj že širi čez vso Evropo. Njen izvor moramo iskati v začnjenju s kratko, toda visoko vročino.

V južni Franciji je dosegla letos toplota rekordno stopnjo 42 C. Iz

Chamonixa poročajo, da so se začeli ledniki v Alpah tajati mnogo prej kakor običajno. Hudourniki so na mnogih mestih prestopili struge in preplavili pokrajine.

DIPLOMIRANA Krojačnica Leopold Ušaj

Calle GARMENDIA številka 4973

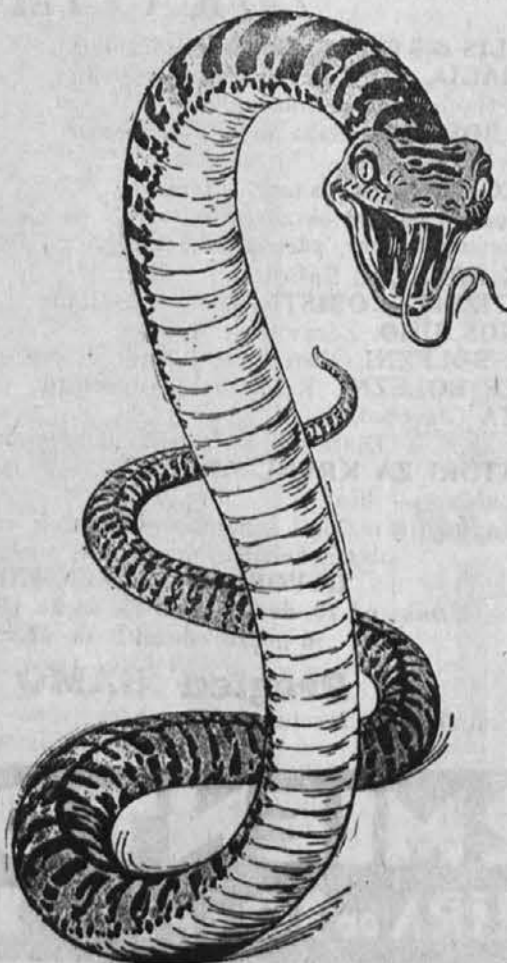
Tu boste našli najbolj- šo postrežbo, dobro iz- bero angleškega in če- škega sukna ter soli- dne cene.

Prvovrstno delo

Expreso „GORIZIA“
Najstarejše prevozno podjetje za mesto in na vse strani de- žele Zmerne cene in solidna postrežba
FRANC LOJK
Calle Bompland No. 709
Začenja pri ul. Dorrego 931, vt- šina Triunvirato 1500
U. T. 54 Darwin 5172 in 2094

ALBERT BELTRAM
priporoča cenj. rojakom svojo trgovino čevljev, šolskih po- trebščin in tobakarno. Ima ve- liko izbero copat in nudi naj- bolj ugodne cene.
Dto. Alvarez 2288, esq. Trelles.

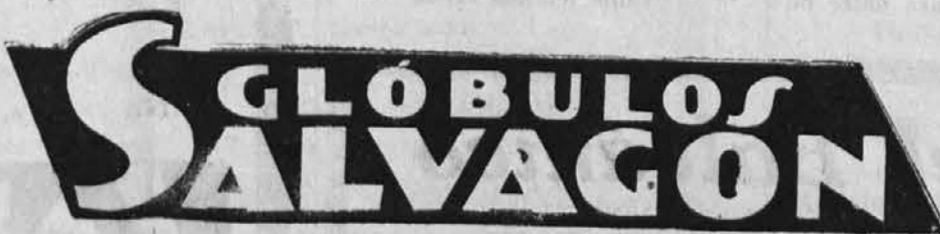

BRANITE SE!

...proti hudim posledicam, ki jih more imeti kapavec za Vas in Vaše potomce! Vpoštevajte svetovna izkustva! Vzemite SALVAGON (kroglice), proizvođa "The Salvagon Chemical Co.". SALVAGON (kroglice) ni eno zdravno več, marvec je zdravilo, ki z gotovostjo učinkuje. SALVAGON (kroglice) je znanstveni izum, ki je v zadnjih letih vzbudil največjo pozornost v Evropi in Severni Ameriki, kjer se je, po vestnih študijah in temeljitih izkustvih, izkazal kot najboljšo zdravilo proti

KAPAVCU

in njegovim zapletljajem: cistitis, prostatitis, orquitis itd. SALVAGON (kroglice) učinkuje z gotovostjo toliko pri začetni, kolikor pri zastareli ali kronični blenoragiji, pri obeh spolih. Uberite najkrajšo in najbolj sigurno pot: vzemite še danes SALVAGON (kroglice), pa se izognete dolgotrajnemu, dragemu, neprijetnemu in brezuspešnemu zdravljenju. S SALVAGONOM (kroglicami) se lahko sami zdravite doma in na rezerviran način.

Prodaja se v lekarnah po vsej deželi po \$ 5.— steklenica; lahko pa ga tudi sami naročite s pismom, naslovljenim na CASILLA CORREO NO. 2222, kateremu priložite \$ 5.— Zdravilo prejmete z obratno pošto.

Kupon za naročbo. (N. L.)
Svrzase remittirne un frasco de GLOBULOS SALVAGON. El importe de \$ 5.— remito adjunto. (Valor declarado) o (Giro Postal).
Nombre:
Dirección:

Casilla de Correo 2222, Bs. Aires

Vesti iz Brazilije

Sao Paulo, v avgustu 1934.

"Ženitna ponudba"

Med delavci v Braziliji prevladuje mnenje, da je za njihove stanovske tovariše v Argentini slabje nego tukaj. Jaz tega ne trdim, ker delavskih razmer v Argentini bolj potanko ne poznam. Trdim pa z drugega vidika, da ste Slovenci v Buenos Airesu, Crdobi in drugih mestih srečnejši od nas, vaših rojakov v Braziliji. Čitam in verjamem, da mnogi od vas nimajo stalnega dela, da jih tare mučna skrb: kaj bo jutri, ako me "gazda" oslovi, če me tovarnar, stavbenik itd. vrže na cesto? Možno je tudi, da vas v zimskih mesecih zebe, dočim mi zime ne poznamo, saj je tu vedno vse v cvetju in zelenju — večna pomlad. Morda vas tarejo še druge nadloge. Vkljub vsemu temu pa trdim, da ste srečnejši od nas v nekem zelo važnem pogledu.

Ko so naši fantje pred šest in več leti začeli jemati "cule" ter se kar trumoma izseljevali v južnoameriške države, jih je pretežna večina krenila v Argentino in prav v tisto deželo so šla za njimi vsa ona naša dekleta, ki so v tujini hotela iskati svojo srečo. In tako ste si, rojaki in rojakinje tam v Buenos Airesu, ustanovili svoja lepa društva, v katerih se zbirate, gojite družabnost in našo domačnost, se izobrazujete, prepevate naše mile pesmi, prirejate predstave in veselice itd. Na prireditvah in v društvih se zbira in seznanja naš izseljeni narod obojega spola.

Ni dvoma, da je bilo mnogim slovenskim parom v Argentini dano, da so si v tujini ustvarili največjo zemeljsko srečo — slovensko družino. Slovenska družina v tujini — ali ni to sreča?

Nam, v Braziliji, to ni dano. V Brazilijo smo privandrali skoro sami moški. Od Slovencev so prišle sem, z malo izjemami le tiste, ki so imele tu že svoje moške, če niso prišle kar skupno z njimi. Na dekleta pa še da-de čakamo...

O tem in podobnem smo se razgovarjali preteklo nedeljo, ko se nas je zbrala precejšnja kopica takšnih, ki smo še "ledih in fraj". Gledali smo drug drugega v obraz: sami fantje od 28 do 33 let, torej kar najbolj godni za ženitev. Nekakšna sentimentalnost se nas je lotevala, ko vam vstane naš krojaški mojster in nam pove, kakšna mu je prišla na um: "V Buenos Airesu je mnogo naših punc", pravi, "mogoče še čez mero. Pošljimo oglas v Novi list, morda bi hotela katera priti semkaj!" Sklonil se je k mojemu ušesu in mi začel šepetati: "Veš, kar ti spiši ženitno ponudbo! Zapiši, da imam lastno krojačnico, da sem 32 let star, da mi je bodočnost zagotovljena — skratka; da bi rad dobil Slovenko za ženko! Pa dodaj še, da je potrebna slika, da je tajnost zajamčena itd."

Jaz sem pa sklenil, da oglasa ne bom nič pisal, ker ne verjamem, da bi prinesel uspeha.

Napisal sem te vrstice le zato, da vam povem, kako je z nami, samotarji. Pridejo tista leta, pa se slovenskemu fantu v tujini vedno pogosteje podijo po možganih sentimentalne misli. Sam, tako daleč od

doma, od svojcev, in brez družinske sreče: brez žene in deč...

Žensk v Braziliji seveda ne manjka in tudi glede deč ni tu nobenih posebnih težav. A človek, ko je v tistih letih, kakor smo mi, ne misli več toliko na žensko, kolikor na ženo; in če je Slovenec, misli na Slovenko. Slovenko je pa tu prav težko izslediti. Mi, kar nas je slovenskih fantov v Braziliji, smo še vedno mnenja, da je kakor bi igral na loterijo, ako Slovenec poroči mladenko drugih narodnosti, posebno latin skih...

Ni lepšega, kakor da Slovenec vzame Slovenko, in obratno; ker sta iste narodnosti, so daní vsi predpogoji, da se bosta v skupnem življenju razumela: ista miselnost, isti jezik, isti spomini na daljne domače kraje...

Ko smo zagledali luč sveta, je bila prva beseda, ki nas je pozdravila, slovenska beseda. Bog ve, ali bomo mi, slovenski fantje v Braziliji, ob ločitvi od tega sveta tudi slišali slovensko besedo?

Od koga?

Sreča v družini

Štoklja je obletela krasni dom našega poznanega rojaka Josipa Šinigoja ter mu v ponedeljek, 6 avgusta, prinesla prav lepega sinčka, kateremu so dali ime Vladimir. Vile rojenice so zaplesale v hiši ter se domenile glede srečne bodočnosti. Mati in krepki sinko sta v najboljšem zdravju.

Sreči in zadovoljstvu ugledne slovenske družine se, poleg številnih prijateljev, pridružujem tudi jaz, želeč mlademu Vladimirju, da bi vzrastle krepak, čil in zdrav ter da bi ga vse življenje zvesto spremljala neskajljena sreča.

Zakrament sv. krsta

je prejel v nedeljo, 19. avg., Oskar Arčon, prvoroj. Oskarja in Josipine roj. Boštjančič. Botrovala sta Franc Arčon in Antonija Boštjančič. Najga zakrament sv. krsta vodi po pravi poti. Čestitamo in voščimo obilo sreče!

Himen

Poročila sta se rojak Emil Černigoj in gčna. Roza Nejedly, hčerka vsem tukajšnjim Slovincem znanega g. Josipa Nejedlyja, bivšega dolgoletnega predsednika češkega društva "Slavia" v S. Paulu.

Bilo srečno in na mnoga leta!

★ ☆ ★ ☆ ★ ☆

Angleški poročnik Tyson namerava preleteti Rokavski preliv, leteč s svojim letalom vznak

Mussolini je pregledoval čete, ki so bile namenjene na avstrijsko fronto povodom vstaje hitlerjevcev

★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆

V bolnici

Našega rojaka Alojzija Kolarja je v novembru pr. leta doletela težka nesreča: padel je z višine 15 metrov in se težko poškodoval. Čez par mesecev zdravljenja je mislil, da je popolnoma okreval, pa se je spet vrnil na delo. Zadnje mesece se je začel čutiti vedno slabje in 26. m. m. je moral spet v bolnišnico, kjer se zdravi. Sedaj je že bolji. Želimo mu iz srea, da bi kmalu popolnoma okreval!

Novi list

Obiskal sem nekatere rojake, ki prejemaajo Novi list. Povsodi sem slišal, da jim list dopade. Nekateri so se že naročili za eno leto. Naročene sem vam odposlal 17. t. m. (V redu prejeli. Prav lepa hvala! Po botnice odpošljemo še te dni. — Upravni.)

Dr. Vargas je predsednik braziljske republike

Kot je bilo že ne kratko poročano v Novem listu, je bil v mesecu juliju izvoljen za predsednika braziljske republike dr. Getulio Vargas, dosedanji provizorični predsednik. Imel je za 80 od sto več glasov kot njegov proti-kandidat. To je dokaz, kako popularen je dr. Vargas med braziljskim narodom.

Proti sedaj izvoljenemu predsedniku je bila usmerjena revolucija v letu 1932, ki so jo bili organizirali "paulisti" oziroma, bolje rečeno, velekapitalisti države Sao Paulo. Ker pa je bilo 19 držav izmed 21, ki jih ima Brazilija, nezadovoljnih z revolucionarji, je razumljivo, da so načrti vstavev splavali po vodi. Verjetno je tudi, da je vprav ona revolucija vplivala pri zadnjih volitvah,

da je dobil dr. Vargas tako veliko moralno zaslonbo v narodu.

Mislím, da bodo sedaj tudi oni naši jugoslovanski vstaši, ki so hoteli jemati orožje v roke ter so hoteli "zasesti" Río de Janeiro za časa zadnje revolucije, končno uvideli, da je to bila ena izmed največjih blamaž, kar jih je do sedaj doživela naša kolonija v Sao Paulu. Izid volitev v Braziliji je pa obenem dobra lekcija nekemu nepoučenemu izseljenskem glasilu iz stare domovine, da ne bo v bodoče priobsevalo člankov, ki skušajo s potvarjenjem resnici prikrivati prave nagibe onih naših izgubljenih ljudi, ki so vzeli orožje v roke vprav proti onemu braziljskemu narodu, ki jim daje kruh.

F. C.—ič.

DROBNE VESTI

Po poročilih iz Italije namerava baje Mussolini ukreniti, da se čim več žensk odpusti, iz služb, ki ne izvršujejo izključno ženske poklice. Vzrok bi bila naraščajoča brezposelnost in pa želja, da bi ženske ne izpodrinile moške iz služb: moški, ki so brez dela, ne mislijo na družino, ženske, ki delajo, pa nečje misliti na otroke.

Neki severnoameriški inženjer zadržuje, da je v državi Bahia, v Braziliji, izsledil najbolj bogato ležišče zlaté rude v posušeni strugi reke Itapicurú.

ROJAKI!!

PRI ŽIVCU

v znani restavraciji, boste najboljše postreženi.

ZBIRALIŠČE SLOVENCEV.

Lepi prostori, pripravní za svatbe — Prenosišča \$ 0.70

Za obilen obisk se priporoča cenj. rojakom lastnik

EMIL ŽIVEC

PATERNAL

Osorio 5085

KLINIKA SPECIALISTA

ZA JUGOSLOVENE

ZDRAVIMO

SIFILIS 606-014 — Moderno zdravljenje
BLENORAGIA — Moderno zdravljenje brez bolečin. — Prostatitis vnetja in spolne bolezine.
KRVNE BOLEZNI. Slaba kri — oslabelost
SRCE. Srčne napake — hibe.
ZELODEC. Čreva — kislina — jetra.
 Želodčne bolezni se zdravijo, vzrok, od kje izvira bolezen, po profesorju Glassner, zdravniku u niverze na Dunaju.

KOSTNE BOLEZNI. Sušica.
REVMATIZEM in OBISTI. Kila — zbadanje.
GRLO, NOS, UHO. Zdravljenje mrzlice.
ZENSKÉ BOLEZNI. Maternica, jajčnik, čiščenje (posebni oddelek)
OTROSKE BOLEZNI. Rakitika — otrpelost.
NERVOZA Glavobol.

Zarki X — Diatermia — Zarki ultravioleto
LABORATORI ZA KRVNE ANALIZE — Wasserman — Tur — Izpuščaji — lišaj.
 Lastni sanatoriji z nizkimi cenami — Operacije za vse bolezni: jetra, obisti, želodec, maternica, spolovilo

GOVORIMO SLOVENSKO
 Urnik: od 10. do 12. in od 15. do 21. Ob nedeljah in praznikih od 9. do 12.

Pregled SAMO \$ 3.-
 Ob nedeljah dopoldne pregledamo brezplačno vsakega, ki se nam predstavi s tem listom

JARMIENTO 1017

ORDINIRA OD 10 DO 12 I 14 DO 20 SATI

Hotel Balcánico

LASTNIK ANGEL VELJANOVSKY

25 DE MAYO 724

BUENOS AIRES

ZDRAVE IN ZRAČNE SOBE ZA POSAMEZNE GOSTE
 IN ZA DRUŽINE. PROVRSTNA POSTEREZBA
 IN ZMERNE CENE.

ŽENSKI KOTIČEK

VPLIV VZGOJE NA OTROKOVE ŽIVCE

O nervoznem otroku se pred 30 do 40 leti sploh ni govorilo, ker takrat takih otrok nismo poznali. Vojska, nejasna politična, socialna in gospodarska povojna leta so napravila s svojim slabim zgledom otroke za žrtve vojske. Nervoznost otroka se, kakor tudi pri odraslem, ne more določiti, normalnost preide brez prehoda v obolenost. Matere, ki otroke vzgajajo, tožijo, da so nervozni. Če gremo stvari do dna, pa vidimo, da so le matere nervozne in da so otroci pokvarjeni po slabi vzgoji. Tudi v resnici nervozen otrok je povečini postal nervozen le po slabi vzgoji. Otrok v predšolski dobi je za vtise iz njegove neposredne okolice zelo sprejemljiv. Starši naj otrokom ne bodo samo zgled, temveč tudi vzor; vzgoja v otroški dobi je merodajna za vse življenje. Važen je seveda tudi socialen in kulturni položaj.

Posebno poglavje je: en sam otrok ali mnogo otrok. Prej je bilo družin z enim samim otrokom jako malo, sedaj je to običajno ne samo v mestu, temveč že tudi na deželi. Včasih temu ni vzrok kriza ali gospodarske razmere; pač si pa starši sami domišljujejo, da so bolni in nervozni, in nočejo nositi prevelike odgovornosti. Če je v družini en sam otrok, se običajno vse okoli njega vrti in ga občuduje; obremenjujemo ga z znanjem, seveda na škodo živcev, zmeraj je v družbi odraslih. Postane morda res bolj brihten kot drugi otroci, zraven pa domšljiv, blaziran in protidružaben. Tudi če je otrok en sam, in v tem slučaju še bolj, mu dajmo priložnost igranja z drugimi otroci; kajti pokoriti se pravilom igre, je isto, kot učiti se za življenje. Blaziran in protidružaben otrok se upira, hoče imeti zmeraj prvo besedo, bo postal sčasoma osamel in bo pozneje v življenju le težko izhajal. Kjer je pa dosti otrok, kjer se vse to na več delov razdeli, se posameznemu otroku ne moremo posvetiti toliko kot če jih je malo; takšni otroci poznajo boj in zatajevanje, postali bodo samostojni in družabni.

Matere, ki vzgajajo otroke na različne načine, napravijo v vprašanih vzgoje veliko zmedo. Brez avtoritete, reda in discipline ne moremo dobro vzgojiti ne zdravega in ne nervoznega otroka. Biti moramo dosledni, ne smemo dovoliti otroku nobene samolastnosti, na drugi strani jim pa ne smemo vzeti samozavesti in zaupanja v samega sebe. Ne smemo pri vsaki stvari riniti v otroka; postane pozoren, misli kaj da je, in tako dosežemo ravno nasprotno. — Glavno je, da obdamo otroka z veseljem in smehom, s čimer zbudimo v njem čut varnosti in brezskrbnosti.

SPANJE IN LEPOTA

Spanje daje človeku lepoto in svežost bolj nego vsi drugi činitelji, pravijo ameriška dekleta in se tudi ravna po tem načinu. Vsako ameriško dekle si zaradi tega prizadeva, da spi najmanj osem ur dnevno. To je minimum za žensko, ki hoče ostati lepa. Američanke polagajo manjšo važnost na dieto kakor na dovolj spalnega odmora. Za njih eksistirajo trije faktorji mladostne svežesti in lepote; zrak, voda in sport. Brez njih bi se njihova lepota osula kakor cvetje, kadar zapade slana.

Migljai za hišne gospodinje

Proti madežem. Dobro domače sredstvo za odstranjevanje raznih madežev v obleki si lahko napravimo sami na sledeči način: osem žlic vinskega cveta in dve žlici soli dobro zmešamo, da se sol stopi. Madež drgnemo s krpico, ki jo pomakamo v to tekočino. S tem sredstvom lahko odpravimo oljnate in mastne madeže. Samo smolo, kolo maz in kar je podobnega, moramo najprej omehati s presnim maslom, potem šele z uspehom uporabljamo navedeno sredstvo.

IZKUŠENA SLOV. BABICA
diplomirana v Pragi in Bs. Airesu ter specializirana za vse ženske bolezni. De luje že 25 let, bivša babica v bolnišnici J. Fernández

FILOMENA BENEŠ BILEK
Calle Lima 1217, 3 kvadre od Plaza Constitución — U. T. 23 (B. Ord.) 3389

ZA NAŠE KUCHARICE

ČAJNE PECIVO.

Četrť kg dobro zdrobljenega naravnega sladkorja, 2 celi jajci, 5 dek medu, 1 žlico ruma dobro umešaj; dodaj 2 noževi konici natrona ali pecivnega praška, po dve noževi konici cimeta in dišečih klinčkov, malo nastrganih limonovih olupkov, muškatovega oreška in 28 dek moke. Zgneti v testo, ki ga razvaljal za nožev rob debelo, izreži z modelčki razne oblike, ki jih namaži z beljakom in jih peči približno 10 minut na pekaču v pečici. Spočetka je pecivo trdo, a se kmalu zmehča.

Buenosaireska kronika

Napad na vlak

Trije tolovaji so se v torek ponoči splazili v vlak pacifične železnice, ko je bil vlak že kaka dva kilometre od postaje El Vivero, so vstopili v pošni voz ter z revolverji v rokah prisilili sprevoznike, da so dvignili roke kvišku, na kar so pobrali tam se nahajajoče vreče z denarjem, skočili z vlaka ter zginili v noč. Oblasti iz El Vivera in Rufina so se takoj podale na zasledovanje drznih roparjev, toda do sedaj še brez uspeha.

Raz motorja sta odletela

Alfredo Cresi, star 33 let, in 28 letni Alfredo del Molino, policijska nadstražnika, sta se pretekli četrtek peljala z motorjem po ulici Blandengues. Na križišču ulice Manzanares pa je Alfredo del Molino, ki je vodil motor, zapeljal ob tlak s tako silo, da sta oba odletela s svojih sedežev na tla. Alfredo del Molino je bil takoj mrtev, dočim je bil Cresi težko ranjen; nemudoma so ga prepeljali v bolnišnico.

V prepiru ustrelil stražnika

Policijski stražnik Benigno López je popival v nedeljo zvečer v nekem restavrantu na Avdi del Trabajo 2478, v družbi treh malopridnežev: 42 letnega Juana Ganayaldea, Juana Martineza, 29 let starega, ter 34 letnega Olvidija Imbrona. Vince je šlo v glavo in tako je nastal med pivskimi bratci prepir. Čedna trojica je kar iznenada navallila na López ter ga pričela biti. Mož postavil je seveda postal na mah slabe volje; vzel je revolver, da se bo branil, a ni utegnil sprožiti strela. Pre hitel ga je eden izmed napadalec, ki je ustrelil proti stražniku ter ga zadel v glavo tako, da se je takoj zgrudil mrtev. Guanaldeja in Martíneza je policija naslednjega dne prišla, Imbron pa se še skriva.

LETNIH \$ 5.—
ni mnogo za dober in zanimiv list velikega formata

SLOVENSKA GOSTILNA

CALLE TRELLES 1167 BUENOS AIRES

(Pol kvadre od Gaone 2400)

ZBIRALIŠČE NAŠIH ROJAKOV OBŠIRNI PROSTORI
TER IGRISČA ZA KROGLE IN KEGLJE

Ples vsako nedeljo - Domača - postrežba - Zmerne cene

- Vsak rojak je dobrodošel -

DARUJEM

povečano sliko v barvah za vsakih 6 fotografij, ki stanejo od \$ 3 dalje. Naš atelje je odprt tudi ob nedeljah in praznikih

JUGOSLOVANSKI FOTOGRAFSKI ZAVOD "SAVA"

Sava Jovanovič — San Martín 608, Buenos Aires

Prihod inozemskih zastopnic na mednarodni ženski kongres v Pariz

NAŠIM PRIJATELJEM!

Vsakdo, ki čita "Novi list", ima naslov kakšnega svojega prijatelja ali znanca. Prosimo ga, naj nam naredi uslugo: izreže naj obrobljeni formular, napiše nanj naslove, za katere ve, in naj nam jih pošlje! Njegovim znacem bomo poslali "Novi list" par krat na ogled. Če se bodo naročili, prav; če ga bo pa kdo vrnil, ne bo zamere in ne bomo sitnarili. Hvala!

"NOVI LIST"

CAPITAL

LAVALLE 341, Esqr. 316

Sporočam Vam naslednje naslove, na katere lahko pošljete "Novi list" na ogled:

-
-
-

Kraj in dan

Podpis

Dober plen

Leo Guterman, ki stanuje na ul. Vicente López 1892, so pretekle dni okradli. Odnegli so ji zlatnine v vrednosti od 11.000 pesov. Osumila je svojega prijatelja Jorgeja Reyesa, s katerim je živela v koruznem zakonu. Mož je namreč te dni nenadoma izginil.

Kamjon ga je povozil

Kakor skoro vsak dan, tako je bilo tudi pretekli torek več prometnih nezgod: Ena izmed teh je bila

tragična; zahtevala je življenje 14 let starega fantiča Orazija Pagana, stanujočega v ul. San Salvador 3836. Na ul. Canning ga je povozil kamjon, ki ga je vodil sofer Seteni. Deček je bil takoj mrtev.

HOTEL PENSION VIENA

SANTA FE 1938 BUENOS AIRES
U. T. 44 Juncal 5207

Oddajajo se lepe zračne sobe z zdravno in domačo hrano od \$ 2.— dalje.

POSTREŽBA PRIJAZNA

Posamezen obed \$ 0.70

DOBRE ZVEZE NA VSE STRANI
Rojakom in rojakinjam se priporoča

E. KRAVANJA

FOTO "DOCK SUD"

Darujem za vsakih šest slik eno sliko v barvah

MARKO RADALJ

Specialist v modernem slikanju.
Facundo Quiroga 1275, Dock Sud

Lili Pons, francoska operna pevka, ki se je pred nedavnim mudila v Bs. Airesu, kjer je imela opravka tudi z davkarji, se bo baje v kratkem poročila z nemškim zdravnikom dr. Fritsom von der Becke, s katerim se je seznanila tekom potovanja preko Oceana.

IZ CORDOBE

Izseljenci! Blíža se dan, ko homo po dolgem času spet vidi nastop naših vrlih društvenih delavk in delavcev na odru prosvete. Spet enkrat po dolgem času, nam bo dana prilika, da se za par uric poveselimo in razvedrimo ter pozabimo na današnje težke in nevesele čase. Kakor sem čital v oglasu, ki je bil objavljen v zadnji številki Novega lista, priredi D. K. D. Iskra dne 16. t. m. svojo večjo kulturno prireditev z lepim in bogatim sporedom. Prvi krat, odkar obstojajo naša društva v Córdoba, se bo prireditev vršila v samem središču mesta, v veliki Francoski dvorani, ul. Rioja 380. Vrli člani in članice tega našega lepo delujočega društva se po svojih najboljših močeh žrtvujejo za skupno stvar; izvedel sem, da prihajajo nekateri iz province po 35 km daleč k vajam!

Delavci! Naša dolžnost je, da smo solidarni z našim izseljenskim delavskim društvom, s to našo prvo podružnico D. K. D. Ljudskega odra, ter da vrlim kulturnim delavcem in delavkam po svojih najboljših močeh pomagamo pri njihovem požrtvovalnem in nesebičnem delu za našo prosveto. Vsi, brez izjeme, se odzovimo njihovemu vabilu! — Udeležimo se te naše prve večje prireditve, ki naj bo obenem prava manifestacija jugoslovanskega delavstva v Córdoba!

Tovariši! Naš klic naj se razlega širom pokrajine v razne oddaljene kamnolome, kjer rijejo naši izseljenci-sotrpini: dne 16. t. m. vsi na veliko delavsko prireditev v Córdoba!

Delavec.

**NAROČITE SE NA
"Novi list"**

NAHOD JE NALEZLJIV

Prof. Keer s kalifornijskega vseučilišča je napravil zanimive poskuse, ki potrjujejo staro naziranje, da se nahod prenaša z okuženjem, a da ni človek v vsakem položaju dostopen zanj. V izoliranem prostoru je dal večjemu številu zdravih, odpočitih in krepkih oseb sedeti, dihati, jesti in piti skupaj z družbo patentiranih nahodnikov, a ko je čas eksperimenta minil, so ostavile prostor popolnoma zdrave. Isti poskus je potem napravil z osebami oslabelega in utrujenega organizma. Te osebe so se skoraj brez izjeme okužile z nahodom že po kratkem času.

ZA KRATEK ČAS

Tuja dama

Žena: Poglej, Fred, kako naš so sed vsak hip poljublja to damo, ki je gotovo njegova žena. Ali bi ne mogel tudi ti tako storiti?

Mož: Kako bi si mogel kaj takega dovoliti, saj jo komaj poznam.

Članarine ne zmore

"Kaj spet pijete? Saj ste vendar član "protialkoholne lige"

"Sem bil, pa sem izstopil, ker nisem več zmogel članarine."

Zloben jezik

Ona: "Oče mi vsako leto na rojstni dan podari kakšno lepo knjigo."

On: "Tedad morate imeti že prav obilno knjižnico!"

Pod copato

"Nu Cene, kako si zadovoljen v zakonu?"

Od dne do dne postajam mlajši. Sedaj že spet skrivaj kadim, kakor v šolskih letih..."

☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆

Dragi starši!

Kaj je za Vas od največje važnosti? Brez dvoma: dobra vzgoja Vašega otroka. Brez posebnih stroškov in z vsem zaupanjem lahko izročite svojega sinčka na vzgojo slovenskemu zavodu.

ASILO LIPA, Villa Madero, C. G. B. A. (Bs. Aires)

MALI OGLASI

ANDREJ BENČINA

krojaški mojster naznanja svojim spošt. klientom, da se je preselil v ul. Blanco Encalada 2127 (višina Cabildo 2300). Obenem se priporoča cenj. rojakom ter jih opozarja, da ima veliko izbero blaga ter izvršuje delo prvotno.

KROJAČNICA IN TRGOVINA

raznovrstnega blaga se priporoča
SEBASTIAN MOZETIČ
Osorio 5025 — Paternal

ŠIVILJA - MODISTKA

izdeluje fine in navadne obleke po najnovejši modi in zmernih cenah
Anica B. Dolšček
Calle Charlone 36, pol kvadre od ul. Dorrego, poldrugo kvadro od Rivere.

POSESTVO v Gornji Lokvici pri Metliki, v Sloveniji, je na prodaj. Kdor bi se zanimal, naj piše na naše upravnništvo. Prosimo znamko za odgovor.

POZOR! Kdor želi kupiti hišo ali zemljišče, naj se v svojem interesu obrne na naslov: Luis Podgornik, Calle Nogoya 6072 (Liniers).

PREKOMORSKA POŠTA

Iz Evrope dospejo
V septembru:

- 9. La Coruna
- 11. Sierra Nevada
- 16. Pssa Giovanna
- 17. Neptunia in Cap Arcona

V avgustu:

- V septembru:
- 12. And. Star
- 13. Cabo S. Antonio
- 14. La Coruna
- 19. Cap Arcona
- 21. Neptunia

VREDNOST DENARJA

100 dinarjev	8.40
100 lir	32.00
100 šilingov	69.50
100 mark	146.50
1 funt št.	18.50
100 fr. frankov	24.70
100 šsl. kron	15.20
100 dolarjev	370.00

Dolfuss par dni pred smrtjo

Slovenske knjige

V naši upravi so na prodaj sledeče slovenske knjige:

Baukart: Slovenski Robinzon, povest, trdo vez.	1.20
Dimnik: Kralj Aleksander, trdo vez.	3.—
Gangl: Sin, drama trdo vez.	1.80
" Beli rojaki, ertice.	1.50
Golar: Kmečke povesti, trdo vez., 2. izd.	2.—
" Pastirjeva nevesta, povesti in romance, trdo vez.	1.60
Jug: Izseljenec.	1.50
Kellermann: Tunel, roman	2.—
Orel: Pasti in zanke, kriminalni roman	1.50
Pugelj: Zakonci, trdo vez.	1.80
Poljanec: Sisto e Šesto, po-	

vest iz Abrucev 0.90

Rape: Tisoč in ena noč, trdo šilih: Nekoč je bilo jezero, vez.	4.—
Sič: Narodne noše	2.—
bajka, trdo vez.	3.—
Vaštetova: Mejaši, povest iz davnih dni, trdo vez.	2.—
Zorec: Pomenki:	1.20
" Zmote in konec gospodnične Pavle	1.20
Pripovedne slovenske narodne pesmi, trdo vez.	2.50
Tolažba dušam v vicah, molitvenik	1.50
Marija kraljica src, molitvenik	2.—

OPOZORILO

Za naročila po pošti treba dodati za eno knjigo še 30 centavov, za dve pa 40.

MULJAVSKI:

Višnjegorski janičar

Zgodovinska povest.

(Nadaljevanje)

Vendar vitez Zigismund ni očitno pokazal svojega sovraštva; delal se je kakor da mu je Turek deveta briga. Pustil mu je svobodo, kakor je bil obljubil. Gradu Selim sicer ni smel zapustiti, a po notranjosti je smel hoditi, kjer se mu je zljubilo. Na videz se ni nihče posebno zmenil za Turka, v resnici so pa strogo pazili na vsak njegov korak.

Takoj, ko je mogel vstati, je Selim zapustil sobo. Zdaj se je izprehajal po dvorišču ali posedal v cvetličnjaku. Hlapcem in služinčadi, zlasti ženkam, se je kmalu prikupil, kajti bil je ljubeznivega značaja in imel je za vsakega prijazno besedo. S Friderikom stala postala prijateljca.

Najrajši se je lepi aga mudil v krasnem cvetličnjaku. Kadar se je nahajal tamkaj, je gotovo prišla tudi Helena v cvetličnjak. Potem sta se pomaknila za kakšen grm in po cele ure presedela v ljubeznivem kramljanju. Mlada žena je od dne do dne strastneje ljubila Selima; v njem je videla svoj ideal in srce jo je neprenehoma vlekle k njemu. Bila je strastna in vročekrvna, vrhu tega še mlada, in ni se mogla premagati, da ne bi odšla tja, kjer se je nahajal njen ljubček. Včasih je po ves dan ostaja-

la na njegovi strani ter mu razkazovala razne znamenitosti gradu, ne zne neča se za temne in srdite poglede viteza Zigismunda in njegovega sina. Tudi agi je bila očitno najljubša Helenina družba, kar Frideriku ni bilo po godu.

Mladenič je vselej jezno zaškrilaj z zobmi, kadar je videl svojo lepo mačeho poleg Selima. Videl je, kako nesramežljivo se Helena obnaša proti Turku, in najraje bi jo udaril. Strogo je obsojal njeno ravnanje ter jo zaničeval. Tudi hlapci so prezirali gospo Heleno, kajti vsem se je zdelo grdo, da ona kot omožena žena tako gleda za drugim moškim, in to celo za nejevernikom.

Selim je kmalu postal znamenita osebnost. Od blizu in daleč so ga hodili gledat vitezi in plemiči s svojimi ženami, hčerkami in sinovi, kajti glas da ima vitez Višnjegorski v svojem gradu ujetega vodjo janičarjev, se je razširil po vsem Kranjskem in vsak si je hotel na lastne oči ogledati tega Višnjegorskega janičarja, kakor so ga splošno nazivali. Vsakomur, ki ga je videl, se je prikupil lepi in vpludni mladenič.

Stari Višnjegorski je trpel peklenške muke ljubosumnosti. Mnogo krat se je tiho plazil v cvetličnjak, kadar sta se nahajala tam tudi Helena in Selim. Toda ugotoviti ni mogel ničesar takega, kar bi potrdilo, da žena ljubi Turka, da vara moža.

Helena je namreč opazila, da je zalezovana od moža. Povedala je to tudi Selimu ter ga prosila, naj je ne

tika, kadar sta v cvetličnjaku. Zdaj sta se začela nekoliko ogibati drug drugega in Helena ni več hodila v cvetličnjak, ako se je aga nahajal tamkaj. Odslej sta se čez dan le redkokdaj videla, a zato sta marsikatero noč preživela skupaj. Vsako drugo noč je potrkala na vrata njegove sobe. Zunanaj na hodniku je stala Heleni zvesta strežnica Ana ter stražila. Sicer Helena do sedaj še ni razkrila svojega srca, vendar Selimu ni bilo neznano, da ga lepa žena ljubi.

Mladi in stari Višnjegorski sta nehala paziti, videča, da Selim le sam posedal v cvetličnjaku. Oba sta bila zdaj prepričana, da sta po krivici sumničila Heleno. Vitezu Zigismundu se je odvalilo težko breme raz srca. Polastilo se ga je neko radostno razpoloženje in njegovo obnašanje proti Selimu se je predrugačilo. Zdaj je postal z ago prijazen in mu dovolil celo, da je smel včasih v spremstvu Friderika zapustiti grad.

Na oskrbnika Nikolo je stari Višnjegorski povsem pozabil, to pač zato, ker mu je postal Selim ljubši.

Tako sta zopet minila dva meseca. Helena je izvrstno igrala svojo vlogo, da vitezu Zigismundu niti na misel ni prišlo, da je spalnica njegove žene vsako drugo noč prazna. Vse te dni je bila Helena izredno ljubezniva z vitezom Zigismundom ter ga je večkrat celo poljubila. Starec je bil blažen. Zadnje dni je naša četvorica, stari Višnjegorski, Helena, Friderik in Selim, skoraj neprenehoma tičala skupaj in se veselila. Da se niso zabava-

li v gradu, so jezdili ven, in lepi aga se je povsod izkazal za kavalirja.

Helena je začela skoro vsako noč prihajati k Selimu. Tesno skupaj sta sedela na divanu, jedla sladčice in kazala fige staremu oslu, kakor sta imenovala viteza Zigismunda. Ko sta neke noči zopet sedela skupaj v medlo razsvetljeni sobi, naslonjena drug ob drugega, je zdajci rekel Selim z resnim povdarkom: "Lahko mi verjameš, cvetlica mojega srca, da bi že pobegnili, ako bi ne bilo tebe. Edino tvoje nebeške oči me zadržujejo. A zdaj verjemi mi, ne morem več strpeti. —

Meni ni več obstanka tu. Domotožje se me loteva in ušel bom. Odkupnine za me ne bo, a mene vleče srce v svobodo. Toda sam ne pojdem, tudi ti moraš z menoj, ako ne zlepa, pa s silo. Ti moraš z menoj, kajti brez tebe meni ni življenja."

Strastno je govoril te besede, nato je objel krasno ženo poleg sebe in pokrtil njene drhteče ustnice z vročimi poljubi. Helena se ni branila. Mirno je slonela na aginih prsih in s slastjo uživala njegove poljube.

"Hočeš biti moja?" ji je šepnil Selim v uho. "Pusti svojega starega moža. Ljubi mene in pobegni z menoj!"

Krčevito se ga je oklenila in šepnila: "Ljubim te, Selim! Tvoja sem in s teboj pojdem, kamor hočeš!"

Ko bodo postale noči zopet temne in ne bo meseca, tedaj pobegneš z menoj in boš moja žena!"

V. poglavje

Usodepolni udarec

Gospa Helena je sedela pred ogromnim beneškim zrcalom ter motrila v steklu svoje okrogle, kakor alabaster bele rame in polne prsi. Bila je v tanki, globoko izrezani nočni obleki, ki je le slabo zakrivala njeno čarobno telo. Za njenim hrptom je stala služabnica Ana ter razpletala njene krasne dolge lase. Mahoma se je Helena obrnila in rekla: "Dovolj je česanja. Idi sedaj po ono lepo dišeče olje, ki sem ga včeraj kupila od žida, ter mi namaži lase!"

Služabnica stopi k stenski omariči ter vzame iz nje majhno, umetniško izdelano vazo, polno najfinejšega olja za lase. A zdajci se ji posodica izmuzne iz roke ter pade na tla, kjer se razbije. Na preprogi nastane velik maček in vsa soba se napolni z omamljivim vonjem. Ana obstoji kakor okamenela. Gospa Helena jezno krikne. Bliskoma vstane. Skoči k služabnici ter jo dva krat močno udari s pestjo po obrazu. Služabnica prebledi, v očeh ji potuhnjeno zažari ničesar dobrega obetajoč plamen, toda ne reče ničesar. Skloni se ter jame pobirati črepinje. Ves čas jo Helena brutalno ošteva in psuje vsa divja od jeze. — Njen zvonki, razdraženi glas je slišati celo na dvorišče.

Ana molči. Ko pobere razsuto vazo, odnese črepinje iz sobe. Na hodniku obstoji, dvigne pest, škrtne z zobmi in sikne:

"Pomnila boš, vlačuga, kdaj si me udarila! Maševala se bom!"

(Dalje)